

Inspectie Leefomgeving en Transport
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

Jaarverslag 2012

Inspectie Leefomgeving en Transport

Dit is een uitgave van het

Inspectie Leefomgeving en Transport

Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
T 088 489 00 00
www.ilent.nl

Mei 2013

voorwoord

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) bestaat sinds 1 januari 2012 en daarmee is dit haar eerste jaarverslag.

Hoewel in 2011 veel tijd en energie van onze mensen is gaan zitten in de afstemming van procedures, processen en systemen op elkaar, is er ook nog in 2012 de nodige tijd besteed om van de VROM-Inspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat een ILT te maken. Omdat bij beide inspecties en inmiddels ook de ILT er voor is gekozen om bij de diverse taakstellingen het primaire proces zo veel mogelijk te ontzien, hebben vooral de medewerkers van de directie Bedrijfsvoering veel werk moeten verrichten, terwijl zij de bezetting van hun directie steeds verder verlaagd hebben zien worden. Toch hebben zij enthousiast en hard gewerkt. Dat verdient respect en dankbaarheid.

De nieuwe ILT kent een grote diversiteit aan toezichtdomeinen. Van drinkwater tot scheepvaart, van het spoor tot bouwactiviteiten, van milieu tot luchtvaart en vervoer over de weg en van nucleair tot de IOD. De inspectieprocessen zijn gelijk en dat verbindt ons met elkaar. Maar de onderliggende 'ambachten' zijn heel verschillend. Toch loopt er ook een andere rode draad door de ILT: het toezicht op gevaarlijke stoffen. Dat biedt de mogelijkheid om de ondertoezichtstaanden die werken met gevaarlijke stoffen gerichter - en minder vaak door meer inspecteurs - te inspecteren. Het biedt de ILT ook de kans om met gebundelde expertise beter te inspecteren.

De ILT is een proces gestart om alle processen te uniformeren en standaardiseren. Dat is niet alleen nodig, ook de VROM-I en de IVW waren al 'samengestelde' inspecties met eigen processen. Dat is ook nuttig, omdat daarmee efficiencywinst en meer rechtsgelijkheid wordt bereikt. Dat proces vraagt niet alleen veel tijd - een aantal jaren - en de nodige keuzes, maar ook veel inzet van de inspecteurs. Dat gaat ten koste van de toezichtproductie, maar zonder hun inbreng - expertise en ervaring - missen we delen van de werkelijkheid.

Werken in het toezicht vraagt om de bereidheid tot het delen van kennis en het sparren over de juiste interventie. De ILT heeft daartoe vakgroepen ingericht, waarin de inspecteurs hun expertise delen en hun maatgevoel scherpen.

Het vraagt ook om gevoel voor proportionaliteit, vastberadenheid en zorgvuldigheid in procedures. In een open samenleving is er permanent sprake van kritiek op toezicht: soms is het te veel, soms juist te weinig. Ook die professie, het leren van en het omgaan met deze kritiek, hoort bij het vak van inspecteur. Onze inspecteurs zijn goed in hun vak en wij hebben als management de plicht om dat zo te houden of nog verder te verbeteren.

Het besef dat wij een rol spelen in het handhaven van de achterliggende waarde - veiligheid bij transport en in de leefomgeving - is daarbij steeds onze drijfveer. Het is immers onze taak om de naleving van de daarvoor ingevoerde wet- en regelgeving te onderhouden en te bevorderen.

De inspecteur-generaal Inspectie Leefomgeving en Transport,
Jenny Thunnissen

1. convenanten

Het ingezette beleid om goed presterende bedrijven door middel van een convenant meer eigen verantwoordelijkheid te geven, heeft geleid tot de volgende convenanten (stand per 1 maart 2013). De convenanten die in 2012 zijn afgesloten staan in onderstaand overzicht cursief. De overige convenanten zijn eerder afgesloten.

risicovolle stoffen en producten

Tristar Europe BV (samen met NVWA)

Intertoys Holland BV (samen met NVWA)

binnenvaart

Danser Containerline

MCT Lucassen

Interstream Barging

VT Groep (Verenigde Tankrederij)

Wijgula

busvervoer

Busbedrijf Van Kooten B.V.

Doelen Coach Services B.V.

Munckhof Reizen B.V.

Snelle Vliet Touringcars B.V.

Hellingman B.V.

Kupers B.V.

Van Driel Cars B.V.

Brinker Personenvervoer

Peereboom Touringcars

Reisburo en Tourincarbedrijf Willy de Kruyff B.V.

Contikiholland touringcars

Dalstra B.V.

BBA Tours B.V.

BetuweExpress B.V.

goederenvervoer

Van der Wal Holding B.V.

De Vry International B.V.

Den Hartogh Logistics

Hoogvliet Super B.V.

Moonen Packaging B.V.

C.G. Holthausen B.V.

Coca-Cola Enterprises B.V.

Rotra

Jumbo Supermarkten B.V.

V&D

Schenk Tanktransport

H.J. Heinz B.V.

H.J. Heinz Supply Chain Europe B.V.

PERPlus Logistics B.V. (incl. gevaarlijke stoffen)

Knap Transport B.V.

Vomar Voordeelmarkt

Noy Logistics B.V. (incl. gevaarlijke stoffen)

Steven van den Brink en Zonen B.V. (incl. gevaarlijke stoffen)

A-ware Food Group

Heijmans Nederland B.V.

Stichting Connekt

Suikerunie (ketenconvenant)

Stichting naleving CAO uitzendkrachten

taxi

Van Driel Cars B.V.

Medical Assistance International

Brinker Personenvervoer

Rob Janzen Taxi B.V.

Taxi & Tour P. van de Pol B.V.

rail

Railalert

koopvaardij

Spliethoff Groep (Spliethoff's Bevrachtingskantoor B.V.)

Management Facilities Group (MFG Farmsum)

luchtvaart

Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium

Schiphol Airport Authority (1 algemeen + 3 deelconvenanten)

Belgraver

FSC

Shell Aircraft

Specto

Gooise Zweefvliegclub

Nederlandse Vereniging van Luchthavens

Zweefvliegclub Ameland

gevaarlijke stoffen

BASF Polyurethanes Benelux B.V.

2. risicovolle bedrijven

Het domein Risicovolle Bedrijven richt zich op bedrijven en organisaties die verantwoordelijk zijn voor risicobronnen voor de leefomgeving. Het gaat daarbij om risico's voor de externe, nucleaire en stralingsveiligheid, luchtmissies en veiligheid rondom genetisch gemodificeerde organismen.

De inspectie heeft in 2012 op het terrein van de nucleaire veiligheid, transporten en handelingen met overige radioactieve bronnen en stoffen een duidelijke omslag gemaakt naar een meer inspecterende taakinfilling. Het incident in Fukushima leidt nog steeds tot extra werkzaamheden waaronder het beoordelen van stresstests. In deze tests wordt gekeken in hoeverre een nucleaire installatie over veiligheidsmarges beschikt om ook in extreme noodsituaties te kunnen handelen. In 2012 is ook een start gemaakt met de voorbereiding op de audit die het Internationale Atoom en Energie Agentschap (IAEA) in 2014 gaat uitvoeren op het Nederlandse systeem van wetgeving, vergunningverlening en handhaving.

Ten aanzien van de externe veiligheid, met name gerelateerd aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen, is met name inzet gepleegd om de naleving van wet- en regelgeving te verbeteren en het inzicht in de naleving te vergroten. Bij het onderwerp buisleidingen is dit gerealiseerd door het uitvoeren van audits, waarbij specifieke aandacht is besteed aan de aanwezigheid van risicomangementsystemen. Ook is onderzoek gedaan naar buisleidingincidenten. Hierbij stond het leren van incidenten voor zowel de doelgroep als voor het domein zelf voorop.

Bij de defensie-inrichtingen is ingezet op een meer systeemgerichte wijze van inspecteren. Door middel van audits heeft het domein het 'zelftoezicht' door Defensie nauw gevolgd en beoordeeld. Hierbij is gebruik gemaakt van zogenoemde reality checks om de daadwerkelijke situatie te controleren. De eerste ervaringen van deze manier van inspecteren waren positief.

Het vergroten van de veiligheid rondom genetisch gemodificeerde organismen heeft zich gericht op het verder verbeteren van het nalevingsniveau, op potentiële risicovolle activiteiten met ggo-virussen, nieuwe ontwikkelingen en de grensoverschrijdende overbrenging van ggo's.

Het domein ziet ook toe of de nationale en Europese milieuplichtingen door de majeure bedrijven juist worden uitgevoerd en nageleefd. In 2012 zijn in dit kader meer dan 200 aanvragen voor een omgevingsvergunning beoordeeld op het toepassen van best bestaande technieken (BBT). Daarnaast zijn er specifieke landelijke thema-inspecties uitgevoerd zoals de toepassing van BBT bij luchtwassers in de intensieve veehouderij, brandveiligheid bij de opslag van grote hoeveelheden (>10 ton) gevaarlijke stoffen en het voldoen aan de wettelijke veiligheidsnormen bij industriële bedrijven. Hierbij is in beeld gebracht wat de staat van de uitvoering en naleving is.

nucleair en straling

handhaving

dienstverlening

dienstverlening nucleair en straling	planning	realisatie
afhandeling vragen	-	686

toezicht

toezicht nucleair en straling	planning	realisatie
object inspecties		
• veiligheid en beveiliging nucleaire installaties en gelieerde bedrijven	150	169
• pro-actieve controles bij ziekenhuizen, schrootbedrijven, mobiele installaties en overige bedrijfstakken	40	27
• transporten nucleair materiaal	5	4
administratiecontroles	0	33

Omdat het ministerie van Economische Zaken (EZ) minder gebruik heeft gemaakt van de gereserveerde capaciteit zijn er meer (22) inspecties uitgevoerd. Veel van deze inspecties hebben plaatsgevonden bij Nucleair Research and consultancy Groep VOF te Petten (NRG), omdat die onder verscherpt toezicht stond.

Door de beperkte beschikbare capaciteit in het stralingstoezicht zijn er minder inspecties op dit terrein uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland.

Het aantal transportinspecties is afhankelijk van de planning van vergunninghouders. In 2012 hebben vergunninghouders één transport minder uitgevoerd dan verwacht. Zowel bij nucleaire installaties als bij stralingstoezicht waren administratiecontroles gepland. Bij stralingstoezicht zijn 33 jaarrapportages beoordeeld. Er is één audit uitgevoerd naar de veiligheidscultuur bij één van de nucleaire installaties; de audit wordt in januari 2013 afgerond.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek nucleair en straling	planning	realisatie
analyse van nucleaire incidenten en ongevallen (Nederland en buitenland)	2	3
afhandeling meldingen van onverwachte radioactieve materialen en bronnen	700	445
afhandeling aanmelding transporten nucleair materiaal	1.800	1.401
voorbereiden en uitvoeren ongevaloefeningen	2	2

- Er zijn drie incidenten bij nucleaire installaties nader onderzocht:
- de overdraagbaarheid van de afwijkingen in het reactorvat van de kerncentrale in Doel (België);
- een tritiumlekkage bij de Hoge Flux Reactor in Petten;
- een intersystemloc bij de Hoge Flux Reactor in Petten.

Omdat twee grote schrootbedrijven een nieuwe vergunning kregen in 2012 op basis waarvan deze niet langer alle vondsten hoeven te melden zijn er beduidend minder meldingen van onverwachte radioactieve bronnen ontvangen. Een mogelijke oorzaak kan ook liggen in de veranderde conjunctuur (minder handel betekent minder incidenten en vondsten).

Ter voorbereiding op grote ongevallen of crisissituaties bij nucleaire installaties of met betrekking tot radioactieve bronnen/stoffen zijn acht oefeningen uitgevoerd en zijn twee trainingen gegeven.

samenwerking

samenwerking nucleair en straling	planning	realisatie
gezamenlijke inspecties nucleair met I-SZW	6	5
non-proliferatie inspecties van IAEA en Euratom	40	39

veiligheid, mens en omgeving

handhaving

dienstverlening

dienstverlening veiligheid mens en omgeving	planning	realisatie
afhandeling van vragen	-	148
advisering vergunningverlening Wabo, Defensie en bijzondere inrichtingen	28	43

Naast het adviseren van de vergunningverlener over de handhaafbaarheid van Wabo-vergunningen voor met name defensie-inrichtingen (21 adviezen) zijn ook klachten over defensie-inrichtingen van vooral burgers afgehandeld (22 stuks). Bij het laatste ging het vaak om klachten over geluidsoverlast.

toezicht

toezicht veiligheid, mens en omgeving	planning	realisatie
convenanten	1	0
objectinspecties		
• defensie: bouw en milieu	720	590
• overige inrichtingen	65	10
• buisleidingen	3	3
• security (olie/chemie)	42	40
administratiecontroles buisleidingtoezicht (sanering/registratiebesluit)	35	36
audits		
• defensie	15	23
• buisleidingen	45	42
• security (monitoring)	30	9
• genetisch gemodificeerde organismen	70	70

Er kon in 2012 geen convenant met een van de ondertoezichtstaanden worden afgesloten. Wel is er in juni 2012 met het Leidingenbureau Rotterdam een informatie-uitwisselingsconvenant buisleidingtoezicht getekend. Het bureau beschikt over een schat aan informatie over onder meer ondergrondse buisleidingen in het Rijnmondgebied waarvan de inspectie in haar toezicht goed gebruik van kan maken.

Omdat het ministerie van Defensie door bezuinigingen minder bouw- en sloopactiviteiten heeft ondernomen dan verwacht is het aantal objectinspecties lager dan verwacht. Ook is het aantal inspecties brandveiligheid legeringsgebouwen Defensie lager dan gepland. Oorzaak hiervan is dat na circa 45 inspecties met veel en vaak dezelfde tekortkomingen voor een andere aanpak is gekozen. Met Defensie is overeengekomen dat zij de resterende circa 250 legeringsgebouwen zelf controleert en de tekortkomingen opheft. Hiertoe is een nalevingovereenkomst met Defensie afgesloten waarbij de verantwoordelijkheid voor de naleving nadrukkelijk bij de ondertoezichtstaande is gelegd.

Daar waar nog geen sprake is van een goed werkend en geïmplementeerd compliance managementsysteem bestaat het toezicht voornamelijk uit objectinspecties en administratiecontroles. Veel van de hierbij geconstateerde milieuovertredingen hadden betrekking op het niet (tijdig) uitvoeren van keuringen. Inspecties op het gebied van bestaande bouw en nieuwbouw resulteerden in bijna alle gevallen in overtredingen van bouwkundige brandveiligheidseisen.

Het nalevingsniveau en de verdere ontwikkeling van het systeemgerichte toezicht bij defensie-inrichtingen staat onder druk door de bezuinigingstaakstelling bij het ministerie van Defensie.

Driekwart van de in 2012 door middel van een audit gecontroleerde buisleidingexploitanten voldeed niet aan de wettelijke eis van de aanwezigheid van een risicomanagementsysteem zoals vastgelegd in het Besluit externe veiligheid buisleidingen. Ook ontbrak in veel gevallen een goede risico-inventarisatie. Na interventie door de inspectie met een voornemen last onder dwangsom zijn deze tekortkomingen bij op één na alle exploitanten weggenomen. Hiermee ligt de naleving door de exploitanten voor deze gecontroleerde onderdelen op een hoog niveau.

Het ingeperkt gebruik van ggo's op het gebied van onderzoek neemt toe en wordt ook steeds complexer. Het aantal veldproeven neemt af en betreft voornamelijk nog genetische modificaties van aardappelen. Voor het eerst sinds een aantal jaren waren er in 2012 weer vernielingen van (drie) veldproeven door actiegroepen. Gentherapie met ggo's is toegenomen, waarbij tevens in twee klinische trials voor het eerst gebruik wordt gemaakt van virussen die zich kunnen vermenigvuldigen en die derhalve extra veiligheidsmaatregelen vergen.

Bij ingeperkt gebruik van ggo's was het toezicht in 2012 gericht op het op peil houden en waar nodig verbeteren van het nalevingsniveau. Vooral in de universitaire wereld is de nalevingsbereidheid de laatste jaren flink verbeterd. Bij andere bedrijven en instellingen zien we echter dat de aandacht voor de naleving gemakkelijk kan verslappen als er vanuit toezicht niet regelmatig aandacht aan wordt besteed. Dit geldt vooral voor enkele, vaak kleine, bedrijven die zich, al dan niet door de crisis, op de rand van faillissement bewegen. Speciale aandachtspunten voor het toezicht in 2012 waren:

- potentieel risicovolle activiteiten met ggo-virussen en nieuwe ontwikkelingen, zoals de toepassing in insecten;
- toepassing van ggo's in lesprogramma's op middelbare scholen;
- grensoverschrijdende overbrenging van ggo's;
- voorbereidingen op de herziening van de ggo-regelgeving eind 2013.

De markttoelating van ggo's in Europa is nog steeds beperkt terwijl buiten Europa de omvang en diversiteit van de markttoegelaten ggo's sterk toeneemt. Dit betekent dat de EU-markt in toenemende mate met illegale producten geconfronteerd kan worden. Deze illegale, dus niet tot de markt toegelaten ggo's krijgen meer en meer aandacht vanuit toezicht en dit leidde in samenwerking met de Douane en de Nederlandse Algemene Keuringdienst (NAK) tot onder meer onderzoek naar vermenging in zaaigoed. Ook de laatste audit door de Food and Veterinary Office vanuit de Europese Commissie richtte zich meer dan voorheen op de inspecties van veldproeven en zaaigoed.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentenonderzoek buisleidingen	planning	realisatie
onderzoeken	5	5

samenwerking

Met de inspectie Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) zijn gezamenlijke audits uitgevoerd bij buisleiding-exploitanten die zowel onder het Besluit externe veiligheid buisleidingen als Gaswet en/of Mijnbouwwet vallen. Voor laatstgenoemde wetgeving is SodM de toezichthouder.

Binnen het defensietoezicht is intensief samengewerkt met het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen bij de inspecties van munitieopslagen op defensie-inrichtingen.

nationale en Europese verplichtingen

handhaving

dienstverlening

dienstverlening nationale en Europese verplichtingen	planning	realisatie
vraagafhandeling en behandeling klachten	60	35

toezicht

toezicht nationale en Europese verplichtingen	planning	realisatie
wettelijke toetsing Wabo vergunningverlening	200	200
administratiecontroles (thematisch)	335	(403)
• IPPC nazorg 2010		5
• luchtemissies veehouderij		143
• brandveiligheid PGS-15(BN-1)		118
• motie van Tongeren BRZO bedrijven		103
• sanering Bevi industrie		34
objectinspecties bij provincies/uitvoeringsdiensten	12	0

In 2012 is de beoordeling afgerond van circa 200 dossiers van een omgevingsvergunningprocedure aan majeure bedrijven. Toetsing van deze procedures vindt plaats op externe veiligheidsaspecten en het toepassen van best bestaande technieken (BBT) op grond van de Richtlijn Integrated Pollution Prevention and Control (IPPC). Deze aanpak heeft ertoe geleid dat in 36 gevallen een zienswijze is gegeven en in één geval beroep is aangetekend.

De inspectie voerde drie thema-inspecties uit om de risico's en naleeftekorten ten aanzien van externe veiligheid in beeld te brengen. Het betrof de brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, de sanering van gevaarlijke situaties op grond van het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en de implementatie van veiligheidsvoorzieningen bij bedrijven die onder het Besluit risico's zware ongevallen (BRZO) vallen.

Publicatierreeks Gevaarlijke Stoffen (PGS)-15

Sinds 2010 is voor circa 300 bedrijven met een grote opslag van gevaarlijke stoffen de voortgang in het borgen van de brandveiligheid in beeld gebracht.

In 2010 bleek dat 42% van de doelgroep over een vergunning beschikt waarin de relevante voorschriften zijn opgenomen en waarbij de vergunning op die onderdelen ook werd nageleefd. In 2011 was dat aantal bedrijven gestegen tot 57%.

Uit het onderzoek in 2012 blijkt dat er slechts sprake is van een beperkte verbetering: het totaal aantal bedrijven dat voldoet aan de onderzochte criteria is gestegen tot 64%.

Bevi

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) stelt veiligheidsnormen op voor bedrijven en hun omgeving. In dit onderzoek is bij grotere industriële bedrijven nagegaan of inmiddels wordt voldaan aan de normen.

In het onderzoek zijn 34 situaties in beeld gebracht die niet voldeden aan de risicoafstanden van het Bevi. Van de 34 situaties waren er 24 die per 1 januari 2010 gesaneerd hadden moeten zijn. In zeven gevallen zijn deze situaties in de periode 2010-2012 gesaneerd. Daarnaast zijn er tien situaties die per 1 juli 2013 gesaneerd moeten zijn. Daarvan zijn er twee gesaneerd.

De inspectie heeft het bevoegd gezag in vijftien situaties verzocht om procedures in gang te zetten om daarmee te gaan voldoen aan het Bevi.

motie van Tongeren BRZO

In deze motie wordt de regering verzocht om de inspectie een nader onderzoek uit te laten voeren naar de veiligheid van bedrijven die in 2011 door de inspectie als niet goede nalever zijn geïdentificeerd in de 'Quickscan BRZO-bedrijven'. De inspectie stelde bij deze 100 geïdentificeerde bedrijven in 40% van de gevallen geen overtreding en in 60% één of meerdere overtredingen vast. Door het bevoegd gezag is in nagenoeg alle gevallen bij een overtreding een interventie gepleegd. Uniformiteit in wijze van handhaving en termijn tussen inspectie en het opheffen van de overtreding zijn daarbij nog verbeterpunten.

Als gevolg van de Wet revitalisering generiek toezicht zijn geen objectinspecties bij provincies en regionale uitvoeringsdiensten uitgevoerd maar is hier op andere wijze invulling aan de handhavingstaak van de inspectie gegeven.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek nationale en Europese verplichtingen	planning	realisatie
onderzoeken ongewone voorvallen	5	1

In 2012 zijn vier meldingen van ongewone voorvallen geanalyseerd, waarvan één tot een (ongeval) onderzoek heeft geleid.

3. risicovolle stoffen en producten

Het domein Risicovolle Stoffen en Producten richt zich op de handhaving van de regelgeving op het gebied van de preventie van afval, duurzaam produceren, nuttige toepassing en recycling van afvalstoffen en veilige inzameling en verwerking van (gevaarlijke) afvalstromen. Ondertoezichtstaanden voor dit deel zijn de bedrijven die in meer of mindere mate bezig zijn met het produceren en verwerken van afval. Verder richt het domein zijn toezicht op gebruikers, producenten en importeurs van milieugevaarlijke stoffen, preparaten en producten en voorwerpen voor professioneel gebruik. Ook het voorkomen van misbruik (in verband met security), onjuiste handelingen en gebruik van explosiegevaarlijke stoffen is een taak binnen dit domein.

Het domein kenmerkt zich door een grote diversiteit aan onderwerpen waarop toezicht wordt gehouden. Voor veel van die onderwerpen is de naleving door de ondertoezichtstaanden nog onvoldoende bekend en wordt aanvullend gewerkt met inschattingen op basis van expert judgement. Om een beter zicht te krijgen op de naleving van de ondertoezichtstaanden zijn er in 2012 meer inspecties uitgevoerd dan voorzien in het Meerjarenplan 2012-2016.

In 2012 is ook communicatie (media-aandacht) bij met name vuurwerk als instrument ingezet om de resultaten van inspecties zichtbaar te maken.

Met het OM is afgesproken dat de Inlichtingen- en Opsporingsdienst¹ (IOD) zich in 2012 specifiek zou richten op de aspecten afval, bodem, vuurwerk en woningbouwcorporaties.

In 2012 zijn verschillende methoden (objectinspecties, administratiecontroles, audits) bij inspecties geïntroduceerd. Voorheen voerden de inspecteurs in dit domein controles uit waarbij geen onderscheid in toegepaste inspectiemethoden werd gemaakt en geregistreerd. Deze introductie kende aanloopproblemen waardoor de registratie niet altijd even betrouwbaar is. Voor 2013 is het registratiesysteem zodanig ingericht dat deze problemen verholpen zijn.

afval

De Algemene Rekenkamer heeft in 2012 onderzocht hoe de Nederlandse overheid de EVOA (Europese Verordening Overdracht van Afvalstoffen) handhaaft. De Rekenkamer oordeelt dat de overheid nadrukkelijk en gestructureerd aandacht besteedt aan de handhaving van de EVOA en doet ook aanbevelingen ter versterking.

Een aantal bedrijven is in 2012 onderzocht op naleving. Het toezicht vond plaats in samenwerking met de handhavingpartners en vergde intensieve aandacht.

Op het gebied van inzameling van olieachtig afval, het debunkeren van schepen vond in 2012 een aantal incidenten plaats. De inspectie heeft de opgedane inzichten gebruikt voor het werkprogramma in 2013.

¹ De Inlichtingen- en Opsporingsdienst is onderdeel van het domein Risicovolle Stoffen en Producten, maar voert ook onderzoeken uit voor andere domeinen.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening afval	planning	realisatie
vraagafhandeling meldingen	4.650	5.525
afhandeling burgerbrieven*	6	420

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen

Om onduidelijkheden bij de interpretatie van wet- en regelgeving rond 'groene lijst'-afval (dat wil zeggen waarvoor geen kennisgeving hoeft te worden gedaan bij grensoverschrijdend vervoer) of 'oranje lijst'-afval (waarvoor wel een kennisgeving vereist is) te voorkomen is een beleidsregel voorbereid die in 2013 gepubliceerd gaat worden.

toezicht

toezicht afval	planning	realisatie
convenanten		2
objectinspecties		
• containercontroles afvalexport haven	300	323
• transportcontroles (meestal samen met de politie)	700	735
• controles binnenlandse afvalafdoening en productkwaliteit (elektronische producten, zware metalen)	675	465
administratiecontroles	320	204
audits	20	24

In 2012 zijn twee convenanten - samen met de NVWA - op afval afgesloten:

- Tristar
- Intertoys

Het lagere aantal controles op de binnenlandse afvalontdoening is veroorzaakt door onduidelijkheden in de regelgeving (vooral Ecodesign) en de gewijzigde registratie van deze controles na de fusie tussen de VI en IVW.

Binnen deze doelgroep afval is in zeven gevallen een last onder dwangsom opgelegd.

opsporing

opsporing afval	planning	realisatie
signalen	30	46
informatieproducten	17	18
processen-verbaal (opsporingsonderzoeken IOD)	2	1
processen-verbaal (door boa opgelegd)	-	72

De IOD leidt een project in het kader van INTERPOL. Het betreft een project op het terrein van EVOA, met als speciaal thema elektronica-afval. Dit is de verklaring voor de toename van het aantal signalen over afval. De verwachting is dat een tweede proces-verbaal afval (opsporingsonderzoek) in mei 2013 wordt afgerond.

In 2012 is 72 keer een proces-verbaal (niet zijnde een opsporingsonderzoek) door een bijzonder opsporingsbevoegde ambtenaar(boa) tijdens een inspectie opgemaakt. Tevens is één proces-verbaal opgemaakt als gevolg van een opsporingsonderzoek van de IOD.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling afval	planning	realisatie
afhandeling meldingen*	500	420

* niet alle meldingen liepen in 2012 via het Meld- en Informatiecentrum en werden geregistreerd. Na beoordeling van een melding kan een nader onderzoek of inspectie hebben plaatsgevonden. Tenzij anders vermeld, zijn die follow-up- inspecties of -onderzoeken voor 2012 in het onderdeel toezicht vermeld.

Na beoordeling van een melding kan het bericht als signaal ten behoeve de planning van het toezicht worden geregistreerd. In 2012 zijn ruim 400 van deze signalen verwerkt in het kader van toezicht. In 60-70% van de gevallen leidde dit tot een inspectie.

(milieu) gevaarlijke stoffen

handhaving

dienstverlening

dienstverlening milieugevaarlijke stoffen	planning	realisatie
afhandeling vragen*	5	352

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht milieugevaarlijke stoffen	planning	realisatie
objectinspecties		
• asbest	120	142
• luchtverontreinigende stoffen	125	307
• REACH		
• biociden	30	25
administratiecontroles		
• asbest	50	17
• luchtverontreinigende stoffen	50	52
• REACH	145	236
• biociden	300	417

toezicht milieugevaarlijke stoffen	planning	realisatie
audits		
• REACH	2	0
• biociden	3	0
follow up meldingen*		
• asbest	50	53
• luchtverontreinigende stoffen	-	9
• REACH	20	33
• biociden	30	100

* betreft meldingen die na beoordeling gevolgd zijn door een optreden van de inspectie in de vorm van een inspectie, controle of audit; de uitsplitsing naar deze interventievormen heeft in 2012 niet plaatsgevonden.

De extra inzet op objectinspecties en administratiecontroles (relatief eenvoudige controles t.o.v. audits) om een beter inzicht te krijgen in de naleving door de ondertoezichtstaanden heeft als gevolg gehad dat de eerder geplande audits in 2012 niet zijn uitgevoerd.

asbest

De toename van het aantal objectinspecties bij asbest is het gevolg van het grotere aantal meldingen aan het eind van het voorgaande jaar.

Door een beperktere beschikbaarheid van specifieke capaciteit is het aantal administratiecontroles lager geweest dan oorspronkelijk gepland.

In 2012 zijn de activiteiten afgerond met betrekking tot de eerder uitgevoerde quick scan van de uitvoering gemeentelijke asbesttaken en zijn de resultaten overgedragen aan de provinciale toezichthouders. Met de inwerkingtreding van de Wet Revitalisering generiek toezicht per 1 oktober 2012 heeft ook formele overdracht van het interbestuurlijk toezicht plaatsgevonden.

Daarnaast is de inspectie betrokken geweest bij de ontwikkeling van een landelijk asbest analyseteam (LAAT) en zijn drie pilots in de regio's IJmond, Gelderland en Rijnmond in het kader van de ketenregierol van inspectie uitgevoerd en geëvalueerd. Op basis van de uitkomst van de evaluatie intensiveert de inspectie haar inzet in het LAAT en wordt de samenwerking in de drie pilotregio's voortgezet. In 2013 wordt de ketenregierol verder ontwikkeld en waar mogelijk verbreed naar andere ketens waarin de inspectie een directe toezichtrol heeft, zoals de brandstof- en vuurwerkketen.

In oktober 2012 is de inspectie een onderzoek naar de milieutechnische uitvoering van de derde fase van de Saneringsregeling Asbestwegen gestart. Dit onderzoek wordt begin 2013 afgerond.

In achttien gevallen heeft de inspectie een last onder dwangsom aan de ondertoezichtstaande opgelegd.

luchtverontreinigende stoffen

In 2012 zijn er 248 objectinspecties brandstof zeeschepen uitgevoerd. Dit is veel meer dan gepland omdat de reders veel meer 'letters of protest' (klacht van de reder over een afwijkende kwaliteit van de geleverde brandstof) bij de inspectie hebben ingediend. Daarnaast zijn er vijftig inspecties uitgevoerd op de kwaliteit van de brandstoffen in het wegvervoer en zijn er negen objectinspecties ozonlaagafbrekende stoffen (OAS) en gefluoreerde broeikasgassen (F-gassen) geweest bij defensie-inrichtingen.

Bij brandstoffen constateerde de inspectie een toename van het aantal gevallen waarbij de zwavelnorm voor zeeschepen wordt overschreden. De inspectie deelde aan drie brandstofleveranciers een procesverbaal uit voor 11 gevallen waarin de zwavelnorm werd overschreden.

REACH

Er zijn in 2012, onder andere, door een efficiëntere voorbereiding (vooraf telefonisch opvragen van informatie en bewijsstukken) meer administratiecontroles gerealiseerd dan gepland.

De inspectie verricht de landelijke coördinerende rol voor het toezicht op de REACH-(inclusief de CLP (Classification, Labelling and Packaging) verordening. Het toezicht is verricht in nauwe samenwerking met de inspectie SZW, de NVWA, de Douane en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). De inspectie richt zich op de producenten, de importeurs en de handelaren van stoffen en preparaten voor professioneel gebruik.

In 2012 heeft de inspectie 269 controles naar de naleving van de REACH-verordening uitgevoerd. Dit is inclusief de 33 controles naar aanleiding van meldingen van bedrijven, andere lidstaten en het Europese Chemicaliën Agentschap (ECHA) over mogelijke overtredingen van bedrijven. Het aantal meldingen was duidelijk groter dan verwacht.

In 2012 is geconstateerd, dat de REACH-controles in 2010 en 2011 bij specifieke bedrijven resultaat hebben gehad. In 2011 was het naleefgedrag van de gecontroleerde bedrijven voor 'tussenstoffen' circa 70%. In 2012 was het naleefgedrag groter dan 80%. Ook het naleefgedrag met betrekking tot de PFOS (perfluorooctaansulfonaten)-houdende blusmiddelen, die schadelijk zijn voor de gezondheid, bleek veel groter dan in 2011.

Bij circa de helft van de onderzochte bedrijven bleek de kwaliteit van de veiligheidsinformatiebladen, waarin de eigenschappen en risico's van stoffen staan vermeld, op orde te zijn. Vooral verderop in de keten (zeker bij mengsels van verschillende stoffen) bleek de kwaliteit nog sterk onvoldoende.

Naar aanleiding van bestuursrechtelijk optreden tegen een verfdistributeur vanwege het niet actief verstrekken van juiste veiligheidsinformatiebladen aan zijn klanten, hebben deze distributeur en de verfbranche meegewerkt aan het opzetten van een digitaal systeem om veiligheidsinformatiebladen aan alle schakels in de keten actief ter beschikking te kunnen stellen. Op deze wijze kunnen alle betrokkenen de risico's van de betreffende stoffen te weten komen en passende beschermingsmaatregelen nemen. In samenwerking met de douane heeft de inspectie gecontroleerd op verboden stoffen.

In 24 gevallen is bestuursrechtelijk opgetreden en/of zijn producten uit de markt gehaald die een te hoog gehalte aan bijvoorbeeld cadmium of asbest bevatten.

biociden

In 2012 is het inzicht in de aanwezigheid en het gebruik van biociden van de relevante doelgroepen en hun naleefgedrag via, onder andere, quick scans verder ontwikkeld. Daarbij onderscheidt de inspectie drie doelgroepen:

- dierplaagbeheersing (waaronder gassing) en het stelsel van vakbekwaamheid (waaronder exameninstellingen)
- leveranciers en importeurs
- (onbekende) gebruikers

In de branches matrasindustrie en de textielveredeling en -reiniging zijn er quick scans uitgevoerd op de aanwezigheid van illegale biociden en het juist gebruik van toegelaten biociden. Bovendien is een start gemaakt met het toezicht op het gebruik van biociden bij de desinfectie van collectieve drinkwaterinstallaties. Om meer zicht te krijgen op (innovatieve producten) bij potentiële importeurs en gebruikers is in 2012 structureel aandacht besteed aan het bezoeken van vakbeurzen. Ook is periodiek op internet gezocht naar aanbieders van niet-toegelaten biociden. In het kader van het Europees handhavingproject EuroBiocides 2 is een aantal producenten van industriële reinigingsmiddelen bezocht. Naast een controle op het voldoen aan de fosfaat- en detergentenrichtlijn is daarbij vooral gekeken naar de biocidenclaims.

Het toezicht heeft zich daarnaast gericht op de aangekondigde intrekking van de regeling uitzonderingen bestrijdingsmiddelen, de terugplicht bij toepassing van bepaalde middelen in de dierplaagbeheersing en de promotie/bestemming van producten.

In 2012 zijn ruim 400 reguliere controles uitgevoerd door het biocidenteam van de inspectie. Het betrof hier onder andere de meer eenvoudige controles van de internethandel. Een eerste controle leverde regelmatig een tweede controle bij de producent of leverancier op.

De inspectie beoordeelde honderdtien (voorgenomen) gassing en nam ruim honderd meldingen in behandeling. Het hogere aantal meldingen dan gepland komt omdat het toezicht op biociden een relatief nieuwe taak is voor de inspectie en de wetgeving constant in ontwikkeling is. Veel meldingen zijn afkomstig van bedrijven die zelf gecontroleerd zijn op toegelaten biociden en dan melding maken van andere bedrijven die niet-toegelaten biociden verhandelen. De nieuwe Europese Biocidenverordening, die op 1 september 2013 van kracht wordt, zorgt voor veel vragen.

De inspectie heeft in veel gevallen verzocht de promotie van producten aan te passen (waarschuwingen) en stelde circa vijftig boeterapporten op.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek milieugevaarlijke stoffen	planning	realisatie
afhandeling meldingen	185	195

* niet alle meldingen liepen in 2012 via het Meld- en Informatiecentrum en werden geregistreerd. Na beoordeling van een melding kan een nader onderzoek of inspectie hebben plaatsgevonden. Tenzij anders vermeld, zijn die follow-up-inspecties of -onderzoeken voor 2012 in het onderdeel toezicht vermeld.

samenwerking

Op het gebied van asbest is samengewerkt met de I-SZW door samen op te trekken en af te stemmen bij diverse inspecties (follow-up-meldingen) en daarnaast is voor de I-SZW tijdens de onderzoeken bij de scheepsbedrijven nagegaan of asbest als onderwerp in de risico-inventarisatie en evaluatie van de betrokken bedrijven was opgenomen. De resultaten hiervan zijn aan de I-SZW teruggekoppeld. In drie pilots in het kader van de ketenregierol werkte de inspectie samen met diverse handhavende organisaties (regionale uitvoeringsdiensten, provincie, politie, I-SZW, gemeenten, OM) om een beter beeld te krijgen van de regionale situatie binnen deze branche.

Bij luchtverontreinigende stoffen is samengewerkt met de douane wat betreft import- en export van ozonlaagafbrekende stoffen. Samen met de NVWA heeft de inspectie toezicht gehouden op het in de handel brengen van consumenten- producten die ozonlaagafbrekende stoffen of broeikasgassen bevatten. Met een RUD is samengewerkt bij het toezicht op stationaire koelinstallaties. De audits die zijn uitgevoerd bij keuringsinstanties en exameninstellingen zijn afgestemd met AgentschapNL.

De eerder gestarte samenwerking met de NVWA, I-SZW, SodM en de douane bij de handhaving van REACH en CLP is voortgezet. De details van de gezamenlijke uitvoering worden opgenomen in de separate jaarrapportage 2012.

Als coördinerende inspectie voor het biocidentoezicht volgens de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden werd samengewerkt met de NVWA, de I-SZW en de waterschappen. Ook werden contacten onderhouden met de handhavinginstanties van de ons omringende landen. De inspectie onderhield binnen het biocidentoezicht de werkrelaties met het RIVM, het College voor de Toelating van Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden (Ctgb) en het College Beoordeling Geneesmiddelen (CBG-meb).

explosie gevaarlijke stoffen

handhaving

dienstverlening

dienstverlening explosie gevaarlijke stoffen	planning	realisatie
afhandeling vragen*	6	3.400

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht explosiegevaarlijke stoffen	planning	realisatie
objectinspecties	380	129
administratiecontroles	100	695
audits	3	2

De afwijkingen in het aantal geplande en gerealiseerde objectinspecties en administratiecontroles zijn vooral het gevolg van het gewijzigde begrippenkader na de fusie tussen de VI en IVW. Ook de wijze van registratie heeft aanleiding gegeven tot verschillen.

De productveiligheid van consumentenvuurwerk was eind 2012 nog steeds onvoldoende terwijl er geen tendens naar substantiële verbetering was te zien. Het illegale gevaarlijke vuurwerk wordt steeds zwaarder, terwijl het gebruik ervan lijkt toe te nemen door de laagdrempelige verkrijgbaarheid via internet. Het aantal letselgevallen vuurwerk is ten opzichte van het vorige jaar met 20% toegenomen. Zowel het consumentenvuurwerk als het illegale gevaarlijke vuurwerk zijn daar debet aan. Het gebruik van vuurwerk door consumenten neemt niet af. Sinds medio 2012 heeft steeds meer consumentenvuurwerk een CE-markering voor productveiligheid. Medio 2013 (eventueel verlengd tot medio 2014) is de overgangperiode voorbij en moet alle consumentenvuurwerk een adequate CE-markering hebben.

De veiligheid en naleving ten aanzien van explosieven voor civiel gebruik is voor de professionele gebruikers en de transportsector redelijk goed maar is nog niet voldoende op orde. Onduidelijke wet- en regelgeving spelen daarbij een belangrijke rol. Voor de recreatieve gebruikers is de naleving mogelijk lager, maar deze naleving is nog onvoldoende bekend.

Voor consumentenvuurwerk is geconstateerd dat 18% van het geteste vuurwerk nog niet voldoet aan de wettelijke veiligheidseisen. Dat ligt lager dan het gemiddelde over de afgelopen acht jaar (24%) en ook iets lager dan het gemiddelde over de afgelopen twee jaar (21%). Toch wordt dit nog niet gezien als een dalende trend omdat er over de jaren sprake is van grote fluctuaties. Deze vuurwerktesten maken deel uit van een selectieve risicogerichte steekproef en zijn daarom niet representatief voor alle vuurwerk. Het geconstateerde afwijkingpercentage wordt toch als veel te hoog beoordeeld. Daarom wordt het sanctiebeleid in de komende jaren verzaamd.

Naar aanleiding van de constateringen in 2012 zijn in 44 gevallen partijen vuurwerk in beslag genomen en is een proces-verbaal opgemaakt. Daarnaast zijn inspecties uitgevoerd bij 48 vuurwerkevenementen en bij vijf postpakketbedrijven en zijn op 34 locaties wegcontroles vuurwerk uitgevoerd. Ook daarbij is een aantal partijen vuurwerk in beslag genomen en zijn processen verbaal opgemaakt. Ten aanzien van de CE-markering zijn achttien dwangsomprocedures gestart.

Voor explosieven voor civiel gebruik zijn 170 inspecties uitgevoerd bij de professionele branche (industriële sector en de transportsector). Vanwege onduidelijkheden in de wet- en regelgeving en de hoge nalevingbereidheid is dit jaar nog volstaan met waarschuwingen (in veertig gevallen).

overzicht interventies

interventiemiddel:	aantal
in beslag nemingen	54
proces-verbaal	58
bestuurlijke strafbeschikking	3
last onder dwangsom	18
preventieve dwangsom	1
waarschuwing intrekken Nobo-bevoegdheid	1

opsporing

opsporing explosiegevaarlijke stoffen	planning	realisatie
signalen	10	9
informatieproducten	5	6

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek explosiegevaarlijke stoffen	planning	realisatie
afhandeling meldingen*	7.500	5.553

* niet alle meldingen liepen in 2012 via het Meld- en Informatiecentrum en werden daar geregistreerd. Na beoordeling van een melding kan een nader onderzoek of inspectie hebben plaatsgevonden. Tenzij anders vermeld, zijn die follow-up inspecties of onderzoeken voor 2012 in het onderdeel toezicht vermeld.

samenwerking

Bij het toezicht op explosieven voor civiel gebruik werkte de inspectie samen met andere overheidspartners op dit gebied. Het gaat om de douane, de politie en SodM. De samenwerking bevond zich in 2012 nog in het stadium van het maken van werkafspraken.

Op het gebied van vuurwerk heeft de inspectie intensief samengewerkt met politie en douane. Daarnaast werkte de inspectie samen met gemeentes, provincies, de Belastingdienst en internationale partners in de EU en China. De douane heeft risicoprofielen opgesteld voor de beoordeling van binnenkomende containers met vuurwerk in de haven van Rotterdam, en heeft controlefaciliteiten beschikbaar gesteld. Met de provincies vond afstemming plaats over vuurwerkevenementen. Met de politie is samengewerkt bij weg- en grenscontroles, controles postpakketten, beoordeling van inbeslaggenomen vuurwerk, en internethandel in illegaal vuurwerk. De inspectie heeft ondersteuning geleverd in strafrechtelijke onderzoeken. Met China en de EU-landen is samengewerkt inzake consumentenvuurwerk en illegaal vuurwerk.

4. transport gevaarlijke stoffen

vergunningverlening

vergunningen transport gevaarlijke stoffen	planning	realisatie
ontheffing approvals zeevaart	25	26
samenlading zeevaart	100	43
ontheffingen binnenvaart	5	2
ontheffingen rail- en wegvervoer	15	17
exemptions en approvals luchtvaart	20	14
erkenningen luchtvaart	90	25
erkenningen opleidingsinstituten luchtvaart	1	6
autorisatie classificatiecode vuurwerk	20	17

handhaving

dienstverlening

vraafafhandeling informatiecentrum transport gevaarlijke stoffen	planning	realisatie
telefoon	1.300	1.107
e-mail/brief	400	300

toezicht

toezicht transport gevaarlijke stoffen	planning	realisatie
convenanten	5	3
domeinspecifieke inspecties:		
• rail- en wegvervoer	4.000	3.079
• luchtvaart	1.940	1.978
• scheepvaart	1.700	1.256
• thema-acties scheepvaart	4	4
• thema-acties luchtvaart	5	2
multimodale inspecties:		
• administratie controles	300	308
• monsternamen	400	341
• verpakkingen	100	9
• erkende instanties	7	7
• vuurwerk	400	305
• thema-inspecties	5	5

convenanten

De inspectie heeft in 2012 drie handhavingconvenanten afgesloten.

multimodaal

administratiecontroles

De inspectie voert onder meer administratiecontroles uit naar aanleiding van geconstateerde overtredingen bij objectinspecties en op basis van de handhavinghistorie van bedrijven. Laad- en loshandelingen vormen de grootste risico's en met name op dit aspect wordt door de inspectie toegezien bij haar administratiecontroles. Zij sluit daarbij aan bij bedrijfsinspecties van samenwerkende handhavingpartners als de provincie, gemeente en I-SZW. In 2012 heeft de inspectie 308 administratiecontroles uitgevoerd. Tegen acht bedrijven is een proces-verbaal opgemaakt wegens het niet hebben van een veiligheidsadviseur of het herhaaldelijk verkeerd opmaken van vervoersdocumenten. Bij 72 bedrijven werden meer dan twee overtredingen geconstateerd op het gebied van verpakkingen, vervoersdocumenten, opleidingen en classificatie. Deze bedrijven worden in 2013 bezocht voor een herinspectie. Bij 109 bedrijven was voldoende naleving van de voorschriften. De inspectie heeft vier goed presterende bedrijven benaderd voor het afsluiten van een handavingsconvenant.

monstername

In 2011 heeft de inspectie 341 monsters van gevaarlijke stoffen genomen. Daarbij werkte zij, onder andere, samen met het RIVM, het Nederlands Forensisch Instituut, de douane, het Korps Landelijke Politiediensten (vanaf 1 januari 2013 de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie), DCMR en Rijkswaterstaat. In circa 32% van de gevallen heeft de inspectie onrechtmatigheden vastgesteld. Die varieerden van een 'te lichte' classificatie of overclassificatie tot een geheel verkeerde klasse-indeling. Ook was regelmatig sprake van een foutieve verpakkingsgroep dan wel onjuiste verpakking. De interventie van de inspectie leidde er toe dat het bedrijf in kwestie de vervoerde gevaarlijke stof anders verpakte, het product waar het in zat anders indeelde of nieuwe vervoersdocumenten opmaakte. Sommige producten zijn vernietigd, zoals: vuurwerk (1x), brandstoffen uit diefstal (4x), vervuild zuur (1x) en een explosieve stof (1x).

erkende instanties

In 2012 heeft de inspectie zeven erkenningen afgegeven aan instanties die vallen onder de regeling erkende instanties vervoer gevaarlijke stoffen.

Op 1 april 2012 is de overgangstermijn voor instanties die voorheen op basis van de wet erkend waren, verstreken. Hierdoor ontstond de situatie dat bepaalde instanties en haar onderaannemers en producenten van verpakkingen niet meer bevoegd waren om bepaalde handelingen te verrichten. Vanaf april 2012 heeft de inspectie bij deze bedrijven controles uitgevoerd. Doel van deze controles was om bedrijven die niet (meer) aangewezen waren als erkenninghouder, tezamen met hun onderaannemers en producenten direct te laten stoppen met het certificeren, beproeven en produceren. In totaal heeft de inspectie 49 bedrijven bezocht, waaronder diverse klassenbureaus, inspectie-eenheden, houders en fabrikanten van verpakkingen. Aan tien bedrijven is een voornemen tot een last onder dwangsom opgelegd. Alle bedrijven hebben de zaken uitgevoerd die in het voornemen waren genoemd. Daarom was het niet nodig aan deze bedrijven daadwerkelijk een beschikking last onder dwangsom op te leggen. Het resultaat van deze actie was onder meer dat ondernemingen hun registratie als inspectie-eenheid of van een UN-verpakking alsnog hebben laten overschrijven bij een door de inspectie erkende instantie en enkele ondernemingen nu ook zelf over een erkenning vervoer gevaarlijke stoffen beschikken.

ziekenhuisafval

De inspectie heeft bij 35 ziekenhuizen inspecties uitgevoerd. Ten opzichte van 2004 was de naleving van de meeste ADR-voorschriften bij ziekenhuizen verslechterd. Bijna driekwart van de gecontroleerde ziekenhuizen (71%) had geen veiligheidsadviseur aangesteld en bijna alle ziekenhuizen (89%) hadden hun functiegerichte opleiding voor medewerkers die zijn betrokken bij het vervoer van ziekenhuisafval, niet op orde. Verder werden overtredingen geconstateerd op het gebied van classificatie (8%), verpakkingen (o.a. 34% van de verpakkingen waren niet goed gesloten), etikettering (11%), documentatie (40%),

stuwage (14%) en beveiligingsvoorschriften (37%). Ondertussen hebben alle gecontroleerde ziekenhuizen de nodige maatregelen getroffen om de geconstateerde overtredingen op te heffen en hebben zij een veiligheidsadviseur aangesteld.

meld- en rapportageplicht incidenten gevaarlijke stoffen

In 2012 heeft de inspectie via, onder andere, presentaties, vakbladen en brieven actief naar alle betrokken branches gecommuniceerd over de meld- en rapportageplicht van incidenten bij het vervoer van gevaarlijke stoffen. Het doel hiervan is om een betere naleving te verkrijgen van deze meld- en rapportageplicht, zodat bedrijven en organisaties van deze incidenten kunnen leren.

internationale werkgroep

De inspectie heeft in november 2012 de Europese Working Group on checks of Transport of Dangerous Goods (richtlijn 95/50/EG) georganiseerd. Er waren 36 deelnemers uit negentien verschillende landen en organisaties aanwezig die zijn betrokken bij het toezicht op het ADR en de Euro Controle Route (ECR). Naast het theoretisch gedeelte, was er ook een praktijkdag. Samen met het KLPD, de RDW, het KMCGS (defensie) heeft de inspectie 31 (tank)voertuigen gecontroleerd. Hierbij werd een aantal ernstige overtredingen geconstateerd, zoals een drietal lekkende tankwagens en technische gebreken aan (tank)voertuigen.

domeinspecifiek

wegvervoer:

integrale controles wegvervoer

In 2012 heeft de inspectie 2417 integrale inspecties uitgevoerd naar het vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg. In 40% van de gevallen was het vervoer niet conform de regels. De overtredingen zijn ingedeeld in risicocategorie² I (41%), II (33%) en III (26%). De aard van de overtredingen varieert van het ontbreken van vervoerdocumenten of schriftelijke instructies tot onvolledige vermelding van gegevens op documenten, het ontbreken van een bepaalde persoonlijke veiligheidsuitrusting en brandblussers, het foutief kenmerken en etiketteren, ondeugdelijk verpakken of het niet voldoen aan de stuwagevoorschriften. Naar aanleiding daarvan heeft de inspectie 593 processen-verbaal opgemaakt en is zij 2.265 maal waarschuwend opgetreden.

Door de afsluiting van de brug over de Noord (N915) heeft de inspectie op de ingestelde omleidingroute een gerichte controle-actie gedaan op het vervoer van gevaarlijke stoffen. De regelgeving werd redelijk goed nageleefd. In twee gevallen is een proces-verbaal opgemaakt voor het volgen van een route door de bebouwde kom. Tijdens de reguliere weginspecties zijn ook controles uitgevoerd op het verbod op vervoer van gevaarlijke stoffen door tunnels. De inspectie heeft hiervoor elf processen-verbaal opgemaakt.

zoute veren

De thema-actie 'zoute veren' was erop gericht om een goed beeld te verkrijgen van de naleving van vervoerde gevaarlijke stoffen aan boord van voertuigen op veerboten die tussen de Waddeneilanden en het vasteland varen. De inspectie heeft 24 afvaarten geïnspecteerd. Deze inspecties zijn uitgevoerd op de veerboten en voorafgaand of bij aankomst op de eilanden of vaste wal van de voertuigen. Bij 57 voertuigen zijn vijf overtredingen geconstateerd. Deze overtredingen varieerden van het ontbreken van

² risicocategorie I, II en III leveren respectievelijk ernstige, minder ernstige en geen gevaren op voor de openbare veiligheid.

een vervoerdocument, uitrusting niet in orde en vervoer boven de vrijstellingsgrenzen van het ADR. Ook werd geconstateerd dat niet al het walspersoneel van de veerdienst op de hoogte was van de regelgeving voor het vervoer van gevaarlijke stoffen op 'zoute veren' vanwege het ontbreken van een functiegerichte ADR-opleiding.

vlag en lading

In 2012 zijn zes controledagen gehouden in het kader van het project Vlag & Lading. Het project heeft als doel om in samenwerking met andere collega-diensten (KLPD, RDW en RIVM) inzicht te krijgen in de classificatievoorschriften bij de overbrenging van gevaarlijke (afval)stoffen. In totaal werden 110 voertuigen gecontroleerd, waarvan 63 Nederlandse en 47 buitenlandse voertuigen. In 60% van de gevallen was het vervoer niet conform de regels. Er werden, onder andere, overtredingen geconstateerd op het gebied van classificatie, stuwagevoorschriften, uitrusting van het voertuig, etikettering en markering, vervoerdocumenten en technische gebreken aan voertuigen. De inspectie heeft hierop 25 processen-verbaal opgemaakt.

voertuigtechniek

Bij een pilot in 2011 heeft de inspectie in samenwerking met de RDW al geconstateerd dat er veel technische gebreken zijn bij tankwagens en tankcontainers die gevaarlijke stoffen vervoeren. In 2012 heeft de inspectie op diverse locaties 182 transporteenheden gecontroleerd op technische gebreken, waarvan 118 Nederlandse en 64 buitenlandse transporteenheden. Bij 92 van deze transporteenheden (51%) werden 132 overtredingen geconstateerd van het ADR en de Wegenverkeerswet, waarvan 26 (14%) een direct gevaar opleverden voor de verkeersveiligheid. Totaal werden veertig processen-verbaal opgemaakt.

spoorvervoer:

integrale controles spoorvervoer

In 2012 heeft de inspectie 632 controles uitgevoerd naar het vervoer van gevaarlijke stoffen op het spoor. Hiervan bleek 15% van de gecontroleerden niet te voldoen aan de voorschriften. Zo hadden zij verkeerde documentatie, onjuiste kenmerking en etikettering van reservoirwagens kwamen er gevaarlijke stoffen vrij (druppellekkages). Totaal zijn bij deze controles 81 processen-verbaal opgemaakt.

Mede naar aanleiding van de ethanolbrand op het rangeerterrein Kijfhoek in 2011 was ook in 2012 de naleving van vervoerdocumenten en het laten staan van reservoirwagens met gevaarlijke stoffen een belangrijk controle-item van de inspectie. Van de 31 controles was 20% niet in orde. In totaal zijn zes proces-verbalen opgemaakt.

"weten wat er staat"

Uit het eerdere onderzoek naar de veertig spoorwegemplacementen is gebleken dat beheerders veel moeite hadden om informatie aan te leveren over treinen met gevaarlijke stoffen. Deze informatie was ook vaak niet volledig of juist. De inspectie heeft in 2011 alle betrokkenen een last onder dwangsom opgelegd. Ondertussen zijn er maatregelen genomen die hebben geleid tot een verbeterde naleving van deze informatie.

druppellekkages

De uitgebreide media-aandacht voor incidenten met druppellekkages van reservoirwagens in Roosendaal en Oss was mede aanleiding van de betrokken branche (VNCI) om met vervoerders, verladers en de inspectie in overleg te treden. Hierover zijn goede (vervolg)afspraken gemaakt met alle betrokkenen. De afgesproken maatregelen moeten ertoe leiden dat niet alleen druppellekkages zoveel mogelijk worden voorkomen, maar dat er ook een betere en beheersbare situatie ontstaat indien dergelijke druppellekkages daadwerkelijk optreden.

luchtvaart

In 2012 heeft de inspectie in lijn met het meerjarenplan minder tijd besteed aan objectcontroles en meer aan het controleren aan de bron. Het beleid van de inspectie is erop gericht om meer bij de bedrijven te controleren om zodoende de hele keten van het verzendproces te kunnen controleren. Er zijn nog wel 740 integrale controles uitgevoerd die als doel hebben om te controleren of een luchtvrachtzending aan de voorschriften van de ICAO-TI voldoet. Hiervan voldeed 20% niet, waartegen in zestien gevallen proces-verbaal is opgemaakt. Daarnaast heeft de inspectie ruim 1200 meldingen van geconstateerde fouten ontvangen. In totaal is er 71 keer proces-verbaal opgemaakt en hebben bedrijven 148 keer een officiële waarschuwing van de inspectie ontvangen.

In het transitverkeer worden veel van de luchtvaartzendingen aangeboden in combinatieverpakkingen. De inspectie heeft door verpakkingen daadwerkelijk te openen geconstateerd dat in 17% van de gevallen de verpakkingen niet voldeden aan de eisen.

In twintig gevallen is proces-verbaal opgemaakt.

De inspectie werkte samen met de douane op Schiphol aan de verdere invulling van het project “redesign cargo”. In dit project verzorgt de inspectie de opleiding en inwerking van een geselecteerd aantal douaniers op het gebied van controles op gevaarlijke stoffen. Op termijn zal de douane in staat zijn om onregelmatigheden tijdens het vervoer van gevaarlijke stoffen in haar toezichtgebied te signaleren en zelfstandig een aantal controles uit te voeren met als doel om zodoende als oog en oor voor de inspectie te fungeren.

In 2012 vond opnieuw een gecombineerde actie op en rond het vliegveld Maastricht-Aken plaats. Tijdens deze controle werkte de inspectie samen met de Koninklijke Marechaussee, de RDW, de douane, de I-SZW en de Luchtvaartpolitie. Van de 50 geïnspecteerde objecten voldeed 15% niet aan de gestelde eisen.

scheepvaart

vuurwerk

De inspectie hield intensief toezicht op de doorvoer van vuurwerk in de Nederlandse havens. De inspecties richtten zich op de classificatie van het vuurwerk en werden uitgevoerd aan de hand van documentatie (vervoersdocumenten, paklijsten, technische specificaties), scannen (containerscan), fysieke controles en monsterneming.

Bij de classificatie van vuurwerk zijn geen grote nalevingtekorten meer vastgesteld. Wel zijn er enkele problemen geconstateerd bij de indeling van het vuurwerk binnen de eigen subklasse en bij ontstekingsmechanismen.

stuwage

In het kader van het toezicht op de International Maritime Dangerous Goods Code (IMDG) vindt risicogebaseerd toezicht op stukgoedcontainers plaats. De inspectie werkte hiervoor samen met de douane. De resultaten laten een afname zien van het aantal containers met ongedeclareerde lading. Daarentegen is de stuwage van de gevaarlijke stoffen nog onvoldoende. Een vergelijkbare constatering is gedaan bij het toezicht op rollende lading met containers op roll-on/roll-offschepen.

stabiliteit

De stabiliteit van een schip is van groot belang bij het vervoer van goederen in het algemeen en voor gevaarlijke stoffen in het bijzonder. Om het toezicht hierop zowel kwalitatief als kwantitatief te verbeteren heeft de inspectie opleidingen verzorgd voor Rijkswaterstaat. Hiermee is in de breedte het kennisniveau vergroot en zijn aansluitend containerschepen op stabiliteit beoordeeld. De controles laten

zien dat de schippers de stabiliteit beduidend beter beoordelen dan in voorafgaande jaren is vastgesteld. Een optimalisatie van de toegepaste software voor de stabiliteitsberekeningen blijkt nog nodig te zijn.

containeractie

De inspectie heeft samen met Rijkswaterstaat, KLPD, douane en de Belgische Scheepvaartcontrole op de corridor Rotterdam-Antwerpen een handhavingactie uitgevoerd. Tijdens de actie zijn negentien containerschepen gecontroleerd. Hierbij zijn in totaal dertien overtredingen vastgesteld, waarvan tien bij schepen die gevaarlijke stoffen in containers vervoerden. Het verkregen beeld is niet representatief voor de sector. Daarvoor is de steekproef te klein. Wel is geconcludeerd dat de naleving kan worden verbeterd. Tijdens de actie zijn geen overtredingen vastgesteld die, gezien de aard van de overtreding en de veiligheids situatie, aanleiding waren tot het opleggen van een vaarverbod.

ontgassen / boord-boord overslag

De regionale samenwerkende handhavingpartners op de binnenwateren hebben in de regio Rijnmond twee thema-acties uitgevoerd. Deze acties hadden betrekking op boord-boord overslag van gevaarlijke stoffen tussen tankschepen onderling en het ontgassen van ledige ongereinigde ladingtanks van binnenvaartschepen die gevaarlijke stoffen bevatten. In totaal werden 103 tankschepen geïnspecteerd, waarvan 28 bij de thema-actie ontgassen. Voor beide acties geldt dat het geconstateerde nalevingniveau van het ADN laag was. Het nalevingniveau bij boord-boordoverslag bedroeg 32%. Het nalevingniveau van de thema-actie ontgassen bedroeg 21%. Hierbij is ook geconstateerd dat er sprake is van risicovolle situaties voor de gezondheid van personen. Besloten is dan ook om de acties in 2013 voort te zetten.

5. water, bodem en bouwen

oppervlaktewatersysteem

vergunningverlening

vergunningen oppervlaktewatersysteem	planning	realisatie
vergunningen eigen dienst Rijkswaterstaat	25	22
beoordeling projectplannen op grond van de Waterwet	8	7
% afgifte vergunningen binnen wettelijke norm	80	95

handhaving

dienstverlening

dienstverlening oppervlaktewatersysteem	planning	realisatie
afhandeling van vragen	10	17

toezicht

toezicht oppervlaktewatersysteem	planning	realisatie
direct toezicht Rijkswaterstaat		
• administratiecontroles		
- meldingen	300	404
- overtredingen		28
• objectinspecties veldbezoeken	40	30
• audits	2	0

In 2012 heeft de inspectie toezicht uitgevoerd op werken die Rijkswaterstaat zelf uitvoert of waarvoor Rijkswaterstaat als opdrachtgever optreedt. Er werden 404 administratiecontroles uitgevoerd. Dit aantal is fors hoger dan van tevoren werd verwacht. Reden hiervoor is het verder vervallen van de vergunningplicht die veelal is vervangen door de meldingsplicht.

In totaal werden 28 handhavingbrieven voor overtredingen met betrekking tot de eigen werken verstuurd vanwege overtredingen van de Waterwet, het Besluit bodemkwaliteit (Bbk) en het Besluit lozingen buiten inrichtingen (Blbi). In één geval werd een dwangsom ingevorderd vanwege herhaalde overtreding van de zorgplicht van het Blbi waarvoor eerder een last was opgelegd. In 23 gevallen betrof het derden die in opdracht van Rijkswaterstaat activiteiten verrichten. In 5 gevallen betrof het een overtreding door Rijkswaterstaat zelf.

waterveiligheid

toezicht

toezicht waterveiligheid	gepland	gerealiseerd
toezicht waterveiligheid	n.t.b.	zie tekst

In 2012 is gestart met het directe toezicht op de hoogwaterveiligheid. Door de afspraken zoals gemaakt in het Bestuursakkoord Water houdt de inspectie met ingang van 2012 rechtstreeks toezicht op de toetsing van de primaire waterkeringen aan de wettelijke veiligheidsnormen. De rol van de provincie hierbij is komen te vervallen.

In maart 2012 is de zogeheten verlengde derde toetsronde (LRT 3+, 2012-2013) gestart. Hierbij richt de inspectie zich op dat deel van de primaire waterkeringen waarvoor in de derde toetsronde (LRT3, 2006-2011) geen veiligheidsoordeel kon worden vastgesteld. De omvang van het areaal te toetsen waterkeringen is 234 km dammen/dijken en 375 waterkerende kunstwerken. De ondertoezichtstaanden zijn 23 waterkeringbeheerders (waterschappen en Rijkswaterstaat).

drinkwater

vergunningverlening

beoordelen leveringsplannen

In de wetgeving is opgenomen dat drinkwaterbedrijven een leveringsplan en een risicoanalyse voor verstoringen van de bedrijfsvoering moeten opstellen. In leveringsplannen wordt omschreven op welke manier de drinkwaterbedrijven zorg dragen voor de levering van voldoende schoon en veilig drinkwater onder de juiste druk bij niet-verstoorde omstandigheden. Met een VRA worden de consequenties van een aantal scenario's (25) waarbij een grote calamiteit bij een drinkwaterbedrijf ontstaat, omschreven. Vervolgens is in het leveringsplan aangegeven welke maatregelen worden genomen om bij deze verstoorde omstandigheden toch nog voldoende drinkwater te kunnen leveren.

De inspectie heeft de plannen van de tien drinkwaterbedrijven goedgekeurd. Het oordeel van de inspectie is gericht op het in het leveringsplan benoemen van een 50-tal aspecten. Een kwaliteitsoordeel is niet gegeven. De inspectie heeft op onderdelen grote verschillen geconstateerd. Met name het inschatten van risico's bij grote calamiteiten is door de drinkwaterbedrijven divers ingeschat. Dit signaal is bij de beleidsdirectie en de drinkwaterbedrijven teruggelegd waarna de drinkwaterkoepel Vewin een project is gestart dat moet leiden tot standaardisering en uniformering.

beoordelen meetprogramma's

De drinkwaterbedrijven voeren meetprogramma's uit gericht op de kwaliteitsbewaking en controle van de grondstof, het productieproces en het eindproduct. De drinkwaterbedrijven rapporteren de resultaten van deze meetprogramma's aan de inspectie. De drinkwaterbedrijven leggen één maal per jaar hun meetprogramma voor aan de inspectie.

In 2012 is de helft van de informatie niet aangeleverd in het gewenste format, waardoor er geen vergelijking tussen de meetprogramma's van 2012 en 2013 gemaakt kan worden. Die vergelijking is de basis voor de beoordeling van de meetprogramma's. De inspectie heeft een herstelactie ingezet. De beoordeling van de meetprogramma's over 2013 wordt afgerond in het eerste kwartaal van 2013.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening drinkwater	planning	realisatie
afhandeling vragen*	15	1.424

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht drinkwater	planning	realisatie
drinkwaterbedrijven:		
• administratiecontroles	50	56
• administratiecontroles (thema's)	10	11
• convenanten	1	0
eigen winningen		
• objectinspecties	55	68
collectieve installaties (legionella)		
• objectinspecties	400	516
• administratiecontroles	200	200
• objectinspecties thema	n.v.t.	125

drinkwaterbedrijven

In 2012 is de inspectie gestart met een nieuwe taak, het toezicht op de drinkwatertarieven. Dit betekent dat de wettelijke eisen aan de kostendekkendheid van de drinkwatertarieven voor het eerst van toepassing zijn op de tarieven van 2012. Voor een aantal aspecten, waaronder compensatie bij overschrijding van de vermogenskosten, kan de naleving pas na afsluiting van het jaar, in 2013 worden getoetst. Het toezicht op de tarieven van 2012 wordt daarom in 2013 afgerond. Het toezicht op de drinkwatertarieven kan, in de volledige omvang van de drinkwaterwet, voor het eerst worden uitgevoerd op de tarieven van 2014.

eigen winningen

In 2012 is de eerste fase afgerond van een inspectie bij 48 zelfstandige collectieve watervoorzieningen ofwel "eigen winningen". Uit deze inspecties blijkt dat de naleving bij eigen winningen niet goed is, in 31% van de gevallen worden ernstige tekortkomingen vastgesteld. Vaak worden daarbij zowel de verplichtingen van de Drinkwaterregeling als die met betrekking tot legionellapreventie niet nageleefd. De tweede fase van deze inspectie is in het najaar gestart.

Bij 38% van de ondertoezichtstaanden is sprake van minder zware overtredingen en blijkt dat het meetprogramma nog niet volledig voldoet aan de (nieuwe) normen uit de Drinkwaterregeling (2011). Tijdens de inspectie bleek dat de ondertoezichtstaande zich onvoldoende bewust is van de consequenties van de wijziging van de regelgeving. Door aanpassing van de opdracht aan het uitvoerende laboratorium kon dit probleem door de ondertoezichtstaande worden opgelost.

Er is in 2012 tien keer een voornemen tot last onder dwangsom opgelegd.

collectieve installaties (legionellapreventie)

Collectieve installaties bij prioritaire instellingen moeten zo worden beheerd dat de kans op groei van legionella zo klein mogelijk is. Het toezicht door de inspectie is gericht op het laten uitvoeren van preventieve maatregelen door de eigenaren en beheerders van de eerder genoemde bedrijfstakingen.

De objectinspecties in het kader van alternatieve technieken waren niet opgenomen in het meerjarenplan voor 2012, maar zijn als thema-inspectie uitgevoerd.

De inspecteurs van de drinkwaterbedrijven voeren de controles uit aan de hand van de interventiestrategie legionellapreventie. Na het constateren van overtredingen wordt het dossier voor bestuursrechtelijke handhaving overgedragen aan de inspectie. Van de zaken waarin een voornemen tot last onder dwangsom is aangekondigd, leidde dat in 31 gevallen tot het opleggen van een beschikking tot last onder dwangsom.

Het Drinkwaterbesluit geeft regels voor het gebruik van alternatieve beheersmethoden bij legionellapreventie. Na inwerkingtreding van het Drinkwaterbesluit in 2011 is de regelgeving voor alternatieve technieken aangepast en gelden strengere regels.

In 72% van de gevallen is een voornemen tot last onder dwangsom verzonden, gericht op het laten verwijderen van de apparatuur. In de meeste gevallen is de apparatuur verwijderd, maar toch moest tien keer worden overgegaan tot het opleggen van een beschikking tot last onder dwangsom.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek drinkwater	planning	realisatie
afhandeling meldingen levering en kwaliteit drinkwater	280	223
afhandeling meldingen legionella collectieve installaties	4.000	6.277

Indien het drinkwater niet voldoet aan de kwaliteitseisen moet een drinkwaterbedrijf (of een eigen winning) herstelmaatregelen treffen. Daarnaast moet het bedrijf onderzoek doen naar de oorzaak, de mogelijk nadelige gevolgen voor de volksgezondheid en de inspectie informeren over de afwijkingen en de genomen maatregelen.

In 2012 hebben de drinkwaterbedrijven in totaal 223 meldingen gedaan over afwijkingen en de genomen maatregelen. De drinkwaterbedrijven hebben de nodige maatregelen genomen (spuien, reinigen, aanpassing van het leidingnetwerk) om dit probleem op te lossen. In 86 gevallen is aan bewoners een kookadvies gegeven. De kookadviezen worden bijna altijd op kleine schaal gegeven; enkele woningen tot een paar straten.

In 2012 is gestart met de ontwikkeling van een nieuwe proces voor afhandeling van meldingen van normoverschrijdingen legionella. De inspectie heeft zich in 2012 daarom beperkt tot het in behandeling nemen van de incidenten. Bij grote normoverschrijdingen werd gevolgd hoe de instelling met aangepast beheer weer voor een stabiele situatie kon zorgen.

samenwerking

In het kader van het financieel toezicht op de drinkwaterbedrijven heeft de inspectie op onderdelen advies aan de Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa; inmiddels opgegaan in de Autoriteit Consument en Markt) gevraagd.

bodem

vergunningverlening

erkenningen bodemintermediairs	planning	realisatie
toets op aanvraag erkenningen bodemintermediairs	300	181
% afhandeling binnen behandelnorm	95	100

Het aantal verzoeken om advies over aanvragen voor een erkenning door bedrijven die volgens het Besluit bodemkwaliteit erkend moeten zijn voor hun werkzaamheden is in 2012 gedaald. Dit wordt veroorzaakt doordat steeds meer bedrijven inmiddels over een erkenning beschikken.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening bodem	planning	realisatie
afhandeling vragen*	15	79

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning beruiste op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht bodem	planning	realisatie
administratiecontroles gericht op (structurele) overtreders	110	151
administratiecontroles gericht op thema's	80	309

Het toezicht op bodemgebied door de inspectie richt zich vooral op bodemintermediairs en certificerende instellingen binnen het KWALIBO-stelsel. KWALIBO staat voor kwaliteitsborging in het bodembeheer en is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit.

bodemsignalen

Op basis van de binnengekomen bodemsignalen zijn er 151 administratiecontroles uitgevoerd. Hierbij is circa negentig keer een overtreding van het Besluit bodemkwaliteit vastgesteld. Het betrof met name het uitvoeren van werkzaamheden zonder erkenning en het uitvoeren van werkzaamheden in strijd met de daarvoor geldende normdocumenten.

Er zijn veertien hercontroles uitgevoerd naar aanleiding van de opgelegde sanctie. Tijdens deze hercontroles is vastgesteld dat de overtredingen zijn beëindigd doordat de activiteiten die tot de overtreding hebben geleid geheel zijn beëindigd respectievelijk doordat alsnog een erkenning is aangevraagd en verkregen.

thema inspecties

De inspectie heeft in 2012 een nieuwe koers ingezet op het gebied van bodem, gericht op het in beeld brengen van het naleefniveau van groepen ondertoezichtstaanden door het uitvoeren van thema-inspecties. Hierbij worden bij een grote groep ondertoezichtstaanden controles uitgevoerd op een specifieke richtlijn. In 2012 zijn inspecties uitgevoerd voor het samenvoegen van grond of baggerspecie (BRL9335), en voor het mechanisch boren (BRL2100). Er is gecontroleerd of de instellingen die deze werkzaamheden uitvoeren, een door de minister verleende erkenning bezitten. Daarnaast is voor mechanisch boren bij bedrijven die een erkenning hebben, bekeken of men werkt volgens de richtlijn. Bij mechanisch boren dienen de regels ertoe om te voorkomen dat als gevolg van het onvoldoende afdichten van scheidende bodemlagen eventuele verontreiniging zich verder verspreidt of dat grondwater van verschillende kwaliteit zich mengt.

certificerende instellingen

Met het toezicht op de certificerende instellingen binnen het KWALIBO-stelsel wordt beoogd de zelfregulering van de bodemsector door privaat toezicht te verbeteren.

In 2012 is een start gemaakt met het toezicht op zeven certificerende instellingen die bodemintermediairs certificeren die werken met grond en bagger.

opsporing (Inlichtingen en Opsporingsdienst)

opsporing bodem	planning	realisatie
signalen	26	17
proces-verbaal	3	0
diverse informatieproducten	16	14

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek drinkwater	planning	realisatie
afhandeling meldingen toezichtloket bodem	400	347

In 2012 zijn 347 meldingen van mogelijke overtredingen ingediend bij het Toezicht Loket Bodem. Het aantal meldingen bleef daarmee ongeveer gelijk ten opzichte van voorgaande jaren. Naast het afhandelen van meldingen startte de inspectie eind 2012 een project waarin de hercontroles van opgelegde sancties actiever worden opgepakt.

bouwen

handhaving

dienstverlening

dienstverlening bouwen	planning	realisatie
afhandeling vragen*	-	154

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

Toezicht

toezicht bouwen	gepland	gerealiseerd
objectinspecties CE-markering	2.000	1.912
objectinspecties kwaliteit energielabel en zichtbaarheid energielabel publieksgebouwen	2.000	529
objectinspecties gebouwen constructieve veiligheid, brandveiligheid, binnenmilieu en energie	500	946
afhandeling handhavingsverzoek	20	9

CE-markering bouwproducten

Het jaar 2012 stond in het teken van het intensiveren van het toezicht op de CE-markering bouwproducten. Er heeft een kanteling plaatsgevonden van alleen reactief toezicht naar zowel reactief als actief toezicht. Naast het afhandelen van handhavingsverzoeken, werden bouwproducten bij fabrikanten, distributeurs en importeurs geïnspecteerd. Er zijn grote stappen gezet in de professionalisering van het toezicht op de CE-markering bouwproducten. In 2012 zijn de CE-markeringen van EPS (piepschuim) en minerale wol (glas- en steenwol) geïnspecteerd. Ook is gestart met het inspecteren van de CE-markering op metselstenen. Er zijn geen marktdeelnemers heel goed of juist heel slecht uit de bus gekomen. De

resultaten van de inspecties EPS zijn tevens beschikbaar gesteld voor een inspectie op Europees niveau. De fabrikanten en distributeurs zijn geïnformeerd over de bevindingen en zijn verzocht geconstateerde onjuistheden te corrigeren. De inspectie heeft de distributeurs erop gewezen dat zij vanaf 1 juli 2013, wanneer de Europese verordening in werking treedt, eveneens verantwoordelijk zijn voor een juiste CE-markering en er vanaf die datum handhavend zal worden opgetreden.

energielabels

Eigenaren van overheidsgebouwen met een publieke functie en met een gebruiksoppervlak van meer dan 1000 m², zijn sinds 2009 verplicht een energieprestatiecertificaat (energielabel) te hebben en dat duidelijk zichtbaar voor het publiek te hebben aangebracht in het gebouw. In 2012 heeft de inspectie 529 overheidsgebouwen met een publieke functie geïnspecteerd. In 54% van de geïnspecteerde gebouwen is het energielabel niet zichtbaar opgehangen, waardoor de eigenaren van die gebouwen in meerderheid niet aan de verplichting voldoen. Uit de inspecties is gebleken dat wanneer er geen energielabel zichtbaar was opgehangen, het label vaak wel was afgegeven, maar niet opgehangen.

gemeentelijk toezicht op de brandveiligheid van zorginstellingen

De inspectie heeft het gemeentelijk toezicht op de brandveiligheid van zorginstellingen onderzocht. Tijdens de inspectie gaven 385 (93%) van de 413 geïnterviewde gemeenten aan te beschikken over het verplichte handhavingbeleidsplan voor het gemeentelijke toezicht op de brandveiligheid van zorginstellingen. Bij 51 gemeenten is het plan niet actueel. Enkele gemeenten, die aangegeven hadden over een handhavingbeleidsplan te beschikken, blijken het handhavingbeleidsplan niet te kunnen overleggen. Verder blijkt dat de toezichtfrequentie in de praktijk lager ligt dan beleidsmatig is vastgelegd (<1x per jaar). Tot slot blijkt dat bij de brandveiligheidscontroles vrijwel nergens structureel aandacht wordt besteed aan het doorvoeren van brandwerende scheidingen boven plafonds en in leidingschachten en ontbreken veelal de juiste tekeningen. Zonder dergelijke tekeningen is een adequate controle van de bouwkundige brandveiligheid niet of nauwelijks mogelijk. Slechts twee van de 41 steekproefgemeenten controleren consequent en aantoonbaar op beide aspecten.

brandveiligheid particuliere justitiële inrichtingen verbeterd

De brandveiligheid bij zeven van de dertien onderzochte inrichtingen is beter op orde dan op basis van het vorige onderzoek verwacht kon worden. Dit is het resultaat van het onderzoek dat drie rijksinspecties (ILT, I-VenJ, I-SZW) uitvoerden bij dertien particuliere justitiële inrichtingen met een zelffunctie in de periode december 2011 – april 2012. Toch zijn de risico-inventarisaties en -evaluaties op onderdelen onvolledig en vragen de brandveilige inrichting en het brandveilig gebruik van cellen meer duidelijkheid en aandacht. Daarnaast zijn de afspraken met de brandweer over wie wanneer ontruimt niet altijd duidelijk of ontbreken soms. Tot slot is de borging van de brandveiligheid een punt van zorg.

constructieve veiligheid zwembaden

De inspectie heeft op verzoek van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) onderzocht in welke mate eigenaren en gemeenten uitvoering geven aan de voorschriften voor de constructieve veiligheid van de roestvrije staalconstructies in overdekte zwembaden³. Aanleiding hiervoor vormt het dodelijk ongeval op 1 november 2011 in een overdekt zwembad te Tilburg.

Dit onderzoek is uitgevoerd bij 229 openbare en niet-openbare overdekte zwembaden in 175 gemeenten. Uit het onderzoek blijkt dat de veiligheid bij 66 (29%) van de onderzochte zwembaden onvoldoende is gegarandeerd als gevolg van het niet naleven van de voorschriften door zowel eigenaar als toezichthouder. Uit het onderzoek blijkt verder dat 139 van de 175 onderzochte gemeenten (79%) geen toezicht houden op de constructieve veiligheid van onderzochte overdekte zwembaden binnen hun gemeente.

3 brief aan de Tweede Kamer van 16 december 2011, kamerstukken II, 2011/12, kenmerk 2011057574

wonen

handhaving

dienstverlening

dienstverlening wonen	planning	realisatie
afhandeling vragen*	-	871

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht wonen	planning	realisatie
inspecties ten behoeve van het behalen van de taakstelling door provincies en WGR+ regio's	38	38

Tot 1 oktober 2012 had de inspectie de taak het toezicht uit te oefenen op gemeenten en provincies tot nakoming van hun taakstellingen huisvesting statenhouders en asielzoekers.

Daarnaast zijn thema-onderzoeken uitgevoerd naar woonwagendstandplaatsen en de huisvesting van MOE-landers (inwoners afkomstig uit Midden en Oost-Europese landen).

opsporing (Inlichtingen en Opsporingsdienst)

opsporing wonen	planning	realisatie
signalen (met name woningcorporaties)	27	13
informatieproducten	12	9
proces-verbaal	2	0

De Inlichtingen- en Opsporingsdienst heeft in 2012 in het kader van het programma "Afpakken" ten aanzien van wonen, beslag gelegd op een bedrag van € 16.545.611.

ruimte

Het toezicht van rijkswege richt zich op toezicht achteraf op de juiste implementatie van nationale ruimtelijke belangen zoals opgenomen in de betreffende wet- en regelgeving op het terrein van ruimtelijke ordening en milieu. Door middel van thema-inspecties gaat de inspectie na of ruimtelijke plannen aan nationale wet- en regelgeving voldoen. Het toezicht op borging van rijksbelangen in ruimtelijke plannen is geen taak meer van de inspectie.

vergunningverlening

verklaring geen bezwaar

Om te voorkomen dat het vliegverkeer van en naar Schiphol hinder ondervindt van vogels en /of hoge gebouwen en objecten, gelden rond Schiphol beperkingen. Deze beperkingen in het gebruik en de bestemming van gronden zijn vastgelegd in het Luchthavenindelingsbesluit Schiphol. De inspectie kan in

bijzondere gevallen ontheffing van deze beperkingen verlenen door het afgeven van een zogeheten verklaring van geen bezwaar.

In 2012 heeft de inspectie 68 aanvragen (altijd van gemeenten) voor een verklaring van geen bezwaar ontvangen en op 56 aanvragen (waarvan negen ingediend in 2011) beschikt.

De meeste aanvragen (77%) uit 2012 hadden betrekking op geluidhinder (een aanvraag kan betrekking hebben op meer aspecten).

handhaving

dienstverlening

dienstverlening ruimte	planning	realisatie
afhandeling vragen*	-	74

* de afhandeling van burgerbrieven wordt niet meer separaat geregistreerd maar wordt meegenomen in de registratie van het aantal ontvangen vragen. De planning berustte op het aantal ontvangen burgerbrieven.

toezicht

toezicht ruimte	planning	realisatie
toezicht op provincies	5	0
thema-onderzoeken	2	2
convenanten	1	0

toezicht provincies

In november 2012 is gestart met een inspectie bij de twaalf provincies. De inspectie beoordeelde de wijze waarop in de provinciale verordening de bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur en erfgoederen met uitzonderlijke universele waarden vorm krijgt. Daarnaast toetst de inspectie in hoeverre de provincies gevolg geven aan de eisen die door de wet aan een jaarverslag en structuurvisie gesteld worden. Naar verwachting verschijnen in april 2013 de bevindingen.

Gemeenten hebben nauwelijks gehoor gegeven aan de verplichting om veiligheidsafstanden op te nemen in bestemmingsplannen. De inspectie heeft voor 39 relevante opslaglocaties onderzocht of de aan te houden veiligheidsafstanden in de bestemmingsplannen zijn vastgelegd. Hieruit is gebleken dat bij 29 (74%) van deze locaties de veiligheidszones niet zijn vastgelegd in de bestemmingsplannen. Daarnaast maken de bestemmingsplannen de realisatie van kwetsbare functies zoals woningen binnen de (niet vastgelegde) veiligheidsafstanden bij negentien van deze 39 locaties mogelijk. Verder blijken zich bij dertien van deze 39 locaties reeds kwetsbare functies binnen de veiligheidsafstanden te bevinden, waarmee sprake is van een saneringssituatie.

Het doel, de verplichting om bestaande gevaarlijke situaties in beeld te brengen en te voorkomen dat nieuwe gevaarlijke situaties rond opslagen van ontplofbare stoffen kunnen ontstaan, wordt hiermee niet gehaald. Daarnaast heeft de inspectie geconstateerd dat 52% van de onderzochte locaties niet is vermeld op de risicokaart. Hierdoor verliest de risicokaart haar functie als het informatiepunt voor burgers om informatie over risico's te verkrijgen.

opsporing

Indien noodzakelijk, zoals in het geval van ernstige overtreding of fraude, gaat de inspectie over tot opsporing. In 2012 heeft de inspectie geen aanleiding gevonden om tot opsporing over te gaan.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek ruimte	planning	realisatie
onderzoeken signalen	2	6

De inspectie voert op basis van signalen achteraf handhavingsonderzoek uit. De signalen zijn afkomstig uit het maatschappelijke veld en hebben bijvoorbeeld betrekking op de vaststelling dat een plan in strijd is met een norm of ze hebben betrekking op feitelijke activiteiten, zoals een bebouwing die en/of gebruik dat in strijd is met de norm. De inspectie onderzoekt het signaal op basis van prioriteitstelling en via een onderzoeksprotocol.

6. het railvervoer

De veiligheid van het Nederlandse hoofdspoor is hoog. Aandacht is echter geboden. In 2012 kwam voor het eerst in lange tijd een reiziger om het leven door de treinbotsing op 21 april 2012 te Amsterdam Westerpark en vielen er een groot aantal gewonden. Daarnaast is in 2012 de reeks jaren met een vermindering van het aantal roodseinp passages onderbroken. Ook de ontwikkelingen eind 2012 rond de storingsgevoelige V250 Fyratrein op de HSL vragen voortdurend aandacht van betrokken partijen en de inspectie.

De vier voornaamste risico's in het railvervoer zijn treinen die zogeheten stoptonende seinen passeren, de infrastructuur en/of het materieel die niet aan de veiligheidsspecificaties voldoen en baanwerkers die het Normenkader Veilig Werken (brancheregels) niet naleven.

De cijfermatige en trendmatige ontwikkelingen, evenals de belangrijkste ontwikkelingen in wet- en regelgeving publiceert de inspectie in haar rol als National Safety Authority in het 'Jaarverslag van de Nederlandse autoriteit voor spoorveiligheid' dat in september verschijnt.

vergunningverlening

vergunningen railvervoer	planning	realisatie
bedrijfs- en materieelvergunningen	230	178
infravergunningen	60	1
machinistenvergunningen	750	962
% binnen kwaliteitsnorm	80	64

In april 2012 werd de Europese regelgeving (interoperabiliteitsrichtlijn 2008/57) waarop de Vergunning Voor Indienstelling (infravergunning) van hoofdspoorweginfrastructuur is gebaseerd, geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving. De regelgeving vraagt om afstemming tussen vergunningverlener en beheerder over onder meer de bepaling voor welke infrastructurele aanpassingen een informatiedossier overlegd moet worden. Aan de hand van dit dossier bepaalt de inspectie of een vergunning vereist is. Bij nieuwe hoofdspoorwegen is altijd een vergunning vereist. Deze afstemming kostte meer tijd dan voorzien. In het najaar verleende de inspectie de eerste infravergunning voor de nieuwe hoofdspoorweg Hanzelijn. Dit betrof een complex vergunningverleningstraject.

Door het van kracht worden van de nieuwe Europese wetgeving in, onder andere, de Spoorwegwet, konden opleidingsinstituten in 2012 een erkenning aanvragen voor een machinistenopleiding. Een machinist mag alleen nog zijn functie uitoefenen wanneer hem een machinistenvergunning is verstrekt door een erkend opleidingsinstituut. Van de vier aanvragen voor een erkenning is in 2012 één erkenning verstrekt.

De applicatie voor de afhandeling van de machinistenvergunningen liep nog niet naar behoren waardoor afhandeling van de aanvragen niet in alle gevallen binnen de gestelde termijn mogelijk bleek. Daarop heeft de inspectie ingegrepen en de verwachting is dat medio februari 2013 het percentage op het gewenste niveau zit.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening railvervoer	planning	realisatie
telefoon	500	770
e-mail/brief	400	226

passagiersrechten railvervoer	planning	realisatie
aantal klachten	50	18
% binnen norm	95	95

Sinds 4 oktober 2011 is de inspectie aangewezen als instantie die de rechten van reizigers in het treinverkeer behartigt en hen wijst op hun verplichtingen. Met ingang van 2011 kunnen reizigers incidenten daarom ook melden bij het Meld- en Informatiecentrum (MIC) van de inspectie. De meeste klachten gaan over onvoldoende of afgewezen vergoedingen voor opgelopen vertragingen of uitval of voor het missen van aansluitingen op vervoltransport door vertraging of uitval.

Ondanks dat de EU verordening 1158/2010 al geruime tijd van kracht is, voldoet een groot deel van de vergunningaanvragen van de spoorbedrijven niet aan de eisen van de verordening. De verordening heeft betrekking op de eisen aan het veiligheidszorgsysteem van spoorbedrijven. Het grote verschil met vroeger is dat de regels voorheen vooral kaderstellend waren, met veel ruimte voor eigen invulling en interpretatie. De verordening 1158/2010 is nu veel dwingender gesteld. Het risico op het niet verlengd krijgen van de vergunning is dan ook aanwezig. In februari 2013 heeft de ILT hierover een aanvullende voorlichtingsbijeenkomst voor de branche georganiseerd.

toezicht

toezicht railvervoer	planning	realisatie
convenanten	3	1
audits	77	70
objectinspecties	2.950	4.556
(object)inspecties passagiersrechten	100	9

Het toezicht op het railvervoer is een vorm van systeemtoezicht, gebaseerd op de doelregelgeving zoals vastgelegd in de Spoorwegwet en gericht op het in control zijn van spoorpartijen door middel van hun veiligheidszorgsysteem.

Binnen het Railvervoer was er in 2012 slechts één partij die in aanmerking kwam voor het afsluiten van een convenant. Dit betreft een samenwerkingsconvenant met de stichting RailAlert.

De doelstelling in de nota Veilig vervoeren, veilig werken, veilig leven met spoor (derde kadernota Railveiligheid) rond het voorkomen van stoptonend seinpassages (STS-passages) is 'permanent verbeteren'. De prestatie-indicator die daarover met de branche is afgesproken is een reductie in absolute aantallen tot 50% van het aantal STS-passages in 2003 (265) en een risicoreductie van 75% ten opzichte van 2003, dit alles te bereiken in 2010. Dit doel is in 2010 niet bereikt. In 2011 daalde het aantal stoptonend seinpassages naar 155, nog steeds boven het gestelde doel voor 2010.

De verwachte verdere daling van het aantal stoptonende seinpassages is in 2012 uitgebleven; in 2012 vonden 173 STS-passages plaats. De risicoreductie ten opzichte van 2003 bedroeg eind 2012 62%. Ook hier is het doel nog niet bereikt. Een opvallend STS-gerelateerd incident betrof de frontale treinbotsing Amsterdam Westerpark.

De inspectie heeft quick scans uitgevoerd naar het gebruik van PGO contracten (relatie ProRail-contractaannemers) in het onderhoud van het spoor (inclusief tekeningenbeheer), detectieproblematiek, de problematiek rond gestrande en overvolle treinen en de vakbekwaamheid en veiligheidscultuur van treindienstleiders.

De inspectie concludeert dat de PGO systematiek als basis kan dienen voor uitbesteding van kleinschalig onderhoud mits dit op een andere wijze wordt ingericht. Specifiek gaat het daarbij om de formele en juridische houding en de relatie tussen aannemers en ProRail, die een gezamenlijk optrekken met een gedeelde verantwoordelijkheid in de weg staan.

Het tekeningenbeheer van ProRail moet verbeterd worden.

De ILT constateerde met betrekking tot de treindienstleiders dat ProRail haar veiligheidszorgsysteem op het punt van vakbekwaamheid van de treindienstleiders volgens wettelijke eisen heeft ingericht, maar dat onder meer de interne regels voor de gespreksdiscipline betere naleving behoeven.

Op basis van diverse incidenten in de laatste jaren concludeert de inspectie dat detectie door stroomloopsystemen niet veilig bij disfunctioneren is. Koperdiefstal, roestvorming op de rails, het gebruik van lichte treinstellen en bepaalde typen diesellocomotieven kunnen leiden tot een slechtere detectie.

De ILT stelde vast dat de aanpak door de spoorpartijen van de berging van gestrande treinen en passagiers effect heeft, maar nog niet in alle gevallen voldoende is. Vervoerders treffen in het algemeen voldoende maatregelen om de persoonlijke veiligheid van reizigers in overvolle treinen te waarborgen.

Wijzigingen in de dienstregeling als gevolg van onderhoudswerkzaamheden speelden een rol bij de treinbotsing te Amsterdam Westerpark. De inspectie heeft naar aanleiding van haar eigen bevindingen en die van de OvV verscherpt toezicht ingesteld bij NSR en ProRail, waarbij vooral gekeken wordt hoe de aanbevelingen van OvV en de inspectie worden geïmplementeerd.

De veiligheid van baanwerkers heeft zich in 2012 gunstig ontwikkeld; er deden zich geen dodelijke ongevallen voor en er vielen geen zwaargewonden. De inspectie heeft wel meerdere malen moeten optreden tegen het niet-naleven van veiligheidsprocedures door baanwerkers van contractaannemers. De inspectie inspecteerde op basis van de Spoorwegwet en medebevoegdheid op een aantal aspecten op het gebied van de arbeidsomstandigheden voor de I-SZW. Deze bevoegdheid beperkt zich tot (ernstig) gevaar van baanwerkers die aan de spoorbaan werken. De inspectie constateerde in 39% van 133 inspecties tekortkomingen. In 37 gevallen was sprake van een ernstige overtreding.

Er deden zich in 2012 geen incidenten voor die te relateren waren aan het niet voldoen van materieel aan de veiligheidsspecificaties. Enige uitzondering vormde eind 2012 de V250 op de HSL.

incidentafhandeling en onderzoek

incidentafhandeling en onderzoek railvervoer	planning	realisatie
aantal onderzoeken	700	1.230

De inspectie beoordeelt de meldingen van spoorwegbedrijven over incidenten op het spoor en bepaalt aan de hand daarvan waar nader onderzoek gewenst is. Binnen het geheel van de honderden onderzoeken verricht de inspectie jaarlijks gemiddeld zeventien uitgebreide onderzoeken naar ongevallen (botsingen en ontsporingen binnen het railvervoer) die bepalend zijn voor de inzet op deze wettelijke taak. De verantwoordelijkheid voor het doen van onderzoek wordt door de inspectie vaker aan de bedrijven overgelaten, die vervolgens aan de inspectie de resultaten én maatregelen presenteren ter beoordeling. Daar waar het veilig vervoer direct in het geding is, treedt de inspectie op, bijvoorbeeld door het stilleggen van het transport. Bij ernstige ongevallen is het onderzoek wettelijk opgedragen aan de Onderzoeksraad voor de Veiligheid. Op verzoek van de OvV verleent de inspectie ondersteuning en expertise.

De overige honderden onderzoeken betreffen beoordelingen van incidentmeldingen. Een groot deel daarvan wordt semi-automatisch beoordeeld, maar er resteren veel incidenten waar toch een (vaak korte) fysieke beoordeling ter plaatse noodzakelijk is. Doel is te bepalen of een echt onderzoek noodzakelijk is.

Het incidentenonderzoek in 2012 werd gedomineerd door twee significante treinbotsingen. De belangrijkste daarvan was de treinbotsing Amsterdam Westerpark, waar twee passagierstreinen (een intercity en een stoptrein) frontaal op elkaar botsten met als gevolg een dode en vele zwaar- en lichtgewonden. De inspectie heeft handhavend onderzoek verricht naar de botsing en daarover gerapporteerd. De OvV heeft eveneens de botsing onderzocht en erover gerapporteerd. De bevindingen hebben uiteindelijk geresulteerd in het instellen van verscherpt toezicht op NS en ProRail met betrekking tot het 'plannen op rood' in de dienstregeling.

De frontale botsing tussen twee goederentreinen op de Maasvlakte in april 2012 ontstond door problemen met de communicatie en veiligheidskritisch handelen door treindienstleiders. In dit kader heeft de inspectie een themaonderzoek gedaan naar de vakbekwaamheid en veiligheidscultuur van treindienstleiders. Inmiddels heeft ProRail een landelijk verbeterproces in gang gezet. De inspectie ziet erop toe dat dit gebeurt volgens de daaraan te stellen eisen.

Alle publicaties over het ongevallenonderzoek van de inspectie zijn te vinden op www.ilent.nl

samenwerking

De inspectie werkte intensief samen met andere inspectiediensten, zoals de I-SZW, en de Inspectie V&J. Daarnaast vond regelmatig contact plaats met de branchevereniging KNV Spoorgoederenvervoer.

Vanuit haar taak als National Safety Authority speelde de inspectie een actieve rol binnen de European Rail Authority (ERA). De samenwerking met andere Europese National Safety Authorities in ERA-kader neemt toe, onder andere in het kader van de 'Common safety method on supervision'.

De inspectie neemt samen met vijf andere landen deel aan de proefaudit van de ERA in 2013. Het schriftelijke materiaal daarvoor is in 2012 aangeleverd.

7. het wegvervoer: taxi, bus- en goederenvervoer

taxi's

handhaving

dienstverlening

dienstverlening taxivervoer	planning	realisatie
telefoon	4.000	2.658
e-mail/brief	1.500	686

Het Taxiboekje 2012 is vorig jaar uitgegeven; voor het eerst samen met de Belastingdienst. In dit boekje staat in een notendop relevante wet- en regelgeving beschreven.

toezicht

toezicht taxivervoer	planning	realisatie
convenanten	5	5
audits	40	6
digitale wegingpecties	1.750	0
weginspecties	4.250	3.979
administratiecontroles	320	211

Noodzakelijke aanpassingen aan het geautomatiseerde systeem voor digitale inspecties hebben ertoe geleid dat er in 2012 geen digitale inspecties hebben plaatsgevonden. De beschikbare capaciteit is ingezet om objectinspecties uit te voeren.

In het wegvervoer worden audits uitgevoerd op vrijwillige basis. Voorafgaand aan een audit vindt een kort onderzoek plaats of het te auditeren bedrijf voldoet aan een aantal criteria. In vele gevallen voldeden bedrijven echter niet aan de criteria. Daarnaast wilden veel bedrijven geen audit, noch een convenant. De gepleegde inzet op vooronderzoeken is daardoor niet zichtbaar in de vorm van afgesloten convenanten.

De Amsterdamse snordersaanpak door de inspectie is succesvol gebleken en wordt breder ingezet. De aanpak in Amsterdam is gecontinueerd. Daarnaast voerde de inspectie ook snordersacties uit op diverse andere locaties in het land, zoals Noord-Brabant, Limburg en Noord- Nederland.

De boordcomputer taxi is in 2012 voor het toezicht nog niet operationeel toepasbaar geworden. Enerzijds omdat er nog geen apparaat beschikbaar was en anderzijds omdat KIWA de nodige problemen onderzocht bij de omwisseling van de chauffeurspas naar de chauffeurskaart. De inspectie heeft KIWA-ondersteuning geboden.

In 2012 heeft de inspectie prioriteit gegeven aan het rolstoelvervoer met als doel een hoger naleefpercentage te bewerkstelligen. Belangrijke positieve spin-off-resultaten zijn de opleidings- en voorlichtings-trajecten die nu nog lopen. Ook de educatieve test van de inspectie via internet zorgt voor meer bewustzijn, zowel bij de ondernemers als de chauffeurs, wat bijdraagt aan een betere naleving. De naleving is nu 70-80%; de inspectie streeft naar een nalevingspercentage van tenminste 90%.

opsporing

opsporing taxivervoer	planning	realisatie
opsporingsonderzoeken	15	19

Waar op het gebied van taxiregelgeving sprake was van structurele wetsovertreding, was in veel gevallen ook sprake van structurele overtreding van andere wetten. Bij ernstige verdenking van structurele fraude door ondernemers ondernam de inspectie in samenwerking met andere overheidsdiensten, zoals de Belastingdienst, het KLPD en de RDW actie om hier een eind aan te maken. In veel gevallen betrof het fraude met vergunningen, illegale VOF.-constructies en belastingontduiking.

samenwerking

In 2012 heeft de inspectie samengewerkt met verschillende andere toezichthouders waaronder de Belastingdienst en de politie. In Amsterdam is bij snordersacties intensief samengewerkt met de politie. De samenwerking met andere toezichthouders zoals de RDW en de FIOD is gecontinueerd en waar nodig verbeterd.

busvervoer

handhaving

dienstverlening

dienstverlening busvervoer	planning	realisatie
telefoon	400	483
e-mail/brief	400	248

toezicht

toezicht busvervoer	planning	realisatie
convenanten	12	14
audits	80	12
weginspecties	1.200	989
administratiecontroles	170	144

De inspectie voerde minder inspecties uit dan eerder was gepland. Oorzaak was de verschuiving van inzet naar de controle op fraude met de digitale tachograaf in het goederenvervoer over de weg. De nieuwe methodiek om deze fraude te bepalen (het uitlezen van het motormanagement) was, zeker in de beginfase, arbeidsintensief vanwege kennisopbouw en kennisoverdracht.

De naleving in het busvervoer is relatief hoog. In het besloten busvervoer binnen Nederland en het internationale vervoer naar en vanuit Nederland ligt op 80 – 90%.

In het wegvervoer worden audits uitgevoerd op vrijwillige basis. Evenals in het taxidomein stakte in 2012 de bereidheid van ondertoezichtstaanden om mee te werken aan audits. De inspectie heeft wel een groot aantal vooronderzoeken ten behoeve van audits uitgevoerd.

De inspectie werkte samen met de Stichting Keurmerk Touringcarbedrijf aan een convenant. Het streven van SKTB is om in 2015 een herijkt keurmerk én een convenant met de inspectie te hebben.

naleving ATB-V bus	planning	realisatie
% naleving	91	80-90 ⁴

goederenvervoer

handhaving

dienstverlening

dienstverlening goederenvervoer	planning	realisatie
telefoon	6.000	4.714
e-mail/brief	3.000	1.269

toezicht

toezicht goederenvervoer	planning	realisatie
convenanten	15	23
audits	140	41
objectinspecties ATB-v / EVOA	11.000	8.844
administratiecontroles	750	708
inspecties overbelading	5.000	3.920
digitale inspecties	3.000	0

De inspectie sloot een groot aantal convenanten af. Een deel daarvan betreft convenanten met verladers, zoals grote supermarktbedrijven. De uitstraling van deze convenanten is groot; verladers verplichten de door hen ingeschakelde transportbedrijven te voldoen aan wet- en regelgeving.

In 2012 is gestart met inspecties manipulatie digitale tachograaf. Deze inspecties vergen aanzienlijk meer tijd dan een reguliere inspectie, maar zijn noodzakelijk vanwege het toenemende aantal fraudes. Als gevolg hiervan zijn minder ATB-V- en EVOA-inspecties uitgevoerd dan eerder was gepland.

Evenals bij taxi en het busvervoer bleek de bereidheid tot medewerking aan een vrijwillige audit in het goederenvervoer in 2012 tegen te vallen. De inspectie verrichte wel veel vooronderzoeken maar deze konden in veel gevallen niet worden gevolgd door een audit.

naleving ATB-v goederenvervoer	planning	realisatie
% naleving	83	70

4 De bepaling van de naleving bij de modaliteit bus is gewijzigd. De naleving wordt op zowel ATB-V als WP 2000 bepaald. De laatste gegevens laten voor het besloten busvervoer en buitenlandse bussen een naleving tussen de 80 en 90% zien. Dit stemt overeen met het doel van de inspectie.

De gerichte aanpak van manipulatie van de digitale tachograaf in Nederland lijkt effect te hebben. De resultaten van gerichte en selectieve controles van de inspectie, samen met politiediensten en de RDW, wijzen op een daling van het aantal overtredingen bij Nederlandse vrachtauto's. Vrijwel wekelijks zijn in nauwe samenwerking met het KLPD en de RDW risicogerichte transportinspecties gedaan. Dat heeft tot een beter inzicht in de aard en de omvang van de manipulatie geleid. In 2012 werden in 30% van de gerichte controles bij internationaal koelvervoer overtredingen vastgesteld. Het aantal aangetroffen overtredingen lag bij Nederlandse vrachtauto's lager dan bij buitenlandse wagens. Bij de Nederlanders werd in 20% van de inspecties een overtreding vastgesteld, terwijl dat bij de buitenlanders ruim 33% was.

naleving overbelading	planning	realisatie
% naleving	85	85

De inspectie heeft in 2012 fysieke wegininspecties uitgevoerd op hoofdvervoerstromen. Voor de selectie wordt gebruik gemaakt van zogeheten Weigh in Motion (WIM)-systemen.

Op 22 mei 2012 is begonnen aan de uitbreiding van acht naar twintig meetpunten overbelading (WIM). De vernieuwing van de bestaande WIM-systemen en de uitbreiding tot een landelijk dekkend netwerk heeft vertraging opgelopen. Digitale inspecties konden daarom nog niet worden uitgevoerd.

De laatste jaren scoren de deelmarkten zeecontainervervoer, agrarisch vervoer, meststoffenvervoer en bouwmaterialen consequent boven het gemiddelde overtredingspercentage voor wat betreft overbelading. De deelsectoren stukgoed- en tankvervoer van gevaarlijke stoffen over de weg en het overige bulkvervoer stegen op basis van het aantal overtredingen in die lijst; zij kwamen in beeld dank zij de verbeterde voorselectie met de weeglussen.

De voorselectie met de weeglussen resulteerde in 2012 in een afname van de gemiddelde zwaarte van de geconstateerde overtredingen. Alleen bij de deelmarkt distributievervoer is de gemiddelde overschrijding van het laadvermogen en de zwaarte van de overtredingen toegenomen.

opsporing

opsporing goederenvervoer	planning	realisatie
opsporingsonderzoeken	10	20

De inspectie paste een vorm van gespecialiseerde handhaving toe in de volgende situaties:

- manipulatie van rij- en rusttijdenregistratie;
- wegvervoer zonder vergunning of het niet voldoen aan randvoorwaarden voor de vergunningplicht;
- ontduiken eis van dienstbetrekking (betreft goed werkgeverschap);
- cabotagevervoer in strijd met de EU-verordening Wegvervoer;
- structurele overbelading;
- postbusconstructies;
- doorstart na malafide faillissementen.

Samen met de I-SZW werden 20 transportbedrijven onderzocht op het thema arbeidsmarktfraude. Bij zeventien van de onderzochte bedrijven zijn misstanden vastgesteld. De inspectie constateerde bij 70% van de bedrijven een of meer overtredingen. De overtredingen betroffen onder meer onvolledige of onbetrouwbare rij- en rusttijden registratie, bedrijfsvoering zonder vergunning, oneigenlijk gebruik van transportvergunningen, niet voldoen aan de eis van dienstbetrekking en vermeende collegiale inhuur (structurele uitbesteding arbeid). Omdat gericht risicogestuurd is geïnspecteerd, zijn de resultaten niet representatief voor de transportsector.

De inspectie heeft de Stichting Naleving CAO voor uitzendkrachten geïnformeerd over mogelijke CAO-onderbetaling. Ook zijn buitenlandse zusterorganisaties geïnformeerd in verband met nader onderzoek naar mogelijke postbusconstructies en het verzoek om conform EG-voorschriften omtrent vestigingseisen in het communautair goederenvervoer in de betreffende gevallen rechtsgevolgen (in casu intrekken vergunning) te verbinden.

Tevens zijn enkele rapporten opgemaakt voor nader onderzoek door de Cypriotische politie.

De Belastingdienst werd bij een aantal onderzoeken betrokken en de inspectie heeft in twintig gevallen dossiers en signalen doorgeleid voor nadere fiscale inspectie.

samenwerking

De intensieve samenwerking met de NVWA heeft in vier gevallen geleid tot forse bestuurlijke boetes en processen-verbaal vanwege het overtreden van de regels voor internationaal dierenvervoer alsmede het transport van meststoffen.

De integrale transportcontroles werden meer informatiegestuurd ingericht en afgestemd met andere inspectiediensten. Op basis van de beschikbare informatie werden de transportcontroles meer themage-richt ingevuld. Voorbeelden hiervan zijn de gezamenlijke controleacties gericht op terugdringing van de manipulatie van de digitale tachograaf en controles op het vervoer van afvalstoffen

De inspectie organiseerde een bilaterale uitwisseling met acht inspecteurs van de Duitse BAG en veertien inspecteurs namen deel aan internationale uitwisselingen in Europa en internationale masterclassbijeenkomsten over de digitale tachograaf. Naast gezamenlijke objectinspecties samen met Belgische collega's hebben over en weer inspecteurs deelgenomen aan trainingen, onder andere op gebied van gevaarlijke stoffen.

Schattingen gebaseerd op bevindingen en signalen uit de tachograafindustrie over het aantal manipulaties met (digitale) tachografen lopen uiteen van 30% tot 50%. Daarom blijft de Europese samenwerking van Euro Control Route (ECR) en TISPOL (Europese verkeerspolitiediensten) gericht op het terugdringen hiervan. In 2012 organiseerde ECR tweemaal een masterclass en een training on demand waaraan de inspectie deelnam.

De inspectie organiseerde samen met de ECR een conferentie in Rotterdam over gevaarlijke stoffen, waarbij professionalisering door training van controlepersoneel en harmonisatie van het toezicht en controle, speerpunten waren. De inspectie nam verder deel aan twee ECR-conferenties met het oog op de inwerkingtreding van het Europees elektronisch sanctieregister (ERRU).

Het Benelux-jaarwerkplan 2012 en volgende bevat het besluit van het Benelux- directiecomité wegvervoer om de samenwerking van de inspectiediensten verder te intensiveren. Het is daarbij de ambitie om op termijn bij deze vorm van samenwerking ook andere landen te betrekken.

8. de binnenvaart

De Nederlandse binnenvaartvloot is veruit de grootste binnen Europa, en heeft de typische kenmerken van het midden- en kleinbedrijf. Zo'n 80% van de bedrijven is een (éénmans)bedrijf met één schip. Ongeveer 10% van de bedrijven heeft twee of drie schepen. De economische recessie deed zich in 2012 in deze sector goed voelen door sterk afgenomen vervoersstromen. Hoewel het veiligheidsbewustzijn binnen de sector op een voldoende niveau lag, stonden investeringen in onderhoud en veiligheidsmaatregelen onder druk door de afnemende rendementen.

Het toezicht op de binnenvaartsector gebeurt door meerdere inspectiediensten. De inspectie heeft daarbij de regierol.

vergunningverlening

vergunningen binnenvaart	planning	realisatie
vergunningen	1.200	5.375
% afhandeling binnen norm	90	95

De overdracht van vergunningverlenende werkzaamheden aan klassenbureaus en particuliere instellingen werd eind 2011 nagenoeg afgerond. Vanaf 1 oktober 2011 verzorgt de inspectie zelf alleen nog de scheepsmetingen, meetbrieven, ontheffingen en vergunningaanvragen voor een beperkt aantal schepen waarvan de vergunningverlening niet is overgedragen. Daarbij gaat het in totaal om circa 1.200 documenten per jaar. Ook handelde de inspectie de ruim honderd aanvragen voor nieuwbouwschepen af die voor de taakoverdracht reeds bij de inspectie in behandeling waren en die vanwege de complexiteit niet overgedragen zijn aan de marktpartijen.

Dat in 2012 ruim 4.100 certificaten meer zijn uitgegeven dan gepland komt door de vertraging in het opleveren van de software, die klassenbureaus en particuliere instellingen nodig hebben om certificaten te kunnen uitgeven. Daarom moest de inspectie – als tijdelijke terugvalpositie voor de klassenbureaus en particuliere instellingen - deze certificaten nog zelf vervaardigen. Naar verwachting duurt deze situatie tot mei 2013.

handhaving

Door een hoog personeelsverloop, mede in verband met de overdracht van de vergunningverlening naar marktpartijen, heeft gedurende het gehele kalenderjaar 2012 heroverweging van de arbeidsinzet plaatsgevonden waarbij het uitgangspunt is gehanteerd dat wettelijk verplichte taken (in casu vergunningverlening en certificering) in ieder geval uitgevoerd werden ten koste van de toezichttaken. Dit uitgangspunt heeft geleid tot verminderde inzet op handhaving en op ongevalonderzoek met als gevolg dat de planning daar niet is gerealiseerd.

dienstverlening

dienstverlening binnenvaart	planning	realisatie
telefoon	13.000	8.141
e-mail/brief	900	707

toezicht

toezicht binnenvaart	planning	realisatie
convenanten	10	5
objectinspecties		
• tankvaart	150	118
• container- en bulkvaart	350	598
• passagiersvaart	150	142
• thema's voor gerichte objectinspecties	3	8
administratiecontroles	50	0
SAB-inspecties	1	2
audits		
• klassenbureaus	3	3
• erkende organisaties	50	0
pleziervaart		
objectinspecties	100	82
inspecties naar aanleiding van klachten en meldingen	50	24

Naast de inspectie handhaven op structurele basis ook andere inspectiediensten de Binnenvaartwet. In totaal werden in 2012 ruim 4.500 inspecties bij de binnenvaartsector uitgevoerd. De verdeling over de daarbij betrokken inspectiediensten was:

- Havenbedrijven Rotterdam en Amsterdam 8 %
- Zeehavenpolitie en KLPD 33 %
- Rijkswaterstaat 41 %
- Inspectie Leefomgeving en Transport 18 %
- overig 1 %

Bij een inspectie worden vaak bepalingen uit meerdere wetten gecontroleerd. Tijdens de ruim 4.500 uitgevoerde inspecties zijn 12.147 keer de nalevingsaspecten van een wetgevingscomplex gecontroleerd. Van de 12.147 controles waren er 11.212 in orde. De interventies betroffen:

- formele waarschuwing 700
- bestuurlijke boete 195
- proces verbaal 34
- bestuursdwang 16

Deze resultaten bieden het volgende algemene beeld over de naleving: Binnenvaartwet 92%, Afvalstoffenwetgeving 97%, Gevaarlijke stoffen wetgeving 92%, Schepenverkeerswet 98%. Op onderdelen zoals de naleving van de regels over vaartijden en de bemanningssterkte ligt de naleving echter beduidend lager. Dit beeld van de naleving is beduidend positiever dan de inspectie in voorgaande jaren heeft opgemaakt.

In 2012 zijn geen nieuwe convenanten afgesloten, maar is er voor de bestaande convenanten ingezet op samenwerking met andere inspectiediensten en op evaluatie van de in de convenanten opgenomen plan-do-check-act-cyclus. De bestaande convenanten dekken thans voor de circa tachtig convent-schepen een aantal belangrijke aandachts- en risicogebieden af zoals: vaar- en rusttijden, stabiliteit, gevaarlijke stoffen, afvalbehandeling en onderhoud.

Bij objectinspecties is primair het schip het object van onderzoek. Voor zover de inspectie toeziet op het vervoer van goederen met dergelijke schepen, betreft dat het vervoer van gevaarlijke stoffen en de wijze waarop de lading is verdeeld over het schip; dit in verband met de stabiliteit van het schip. Het aantal objectinspecties op de tankvaart is achtergebleven bij de planning vanwege onvoldoende beschikbaarheid van binnenvaartinspecteurs met de vereiste kwalificatie gevaarlijke stoffen. Deze inspecteurs zijn met name ingezet op een aantal extra ingelaste thema-inspecties waarvoor hun expertise noodzakelijk was.¶De hogere realisatie bij container- en bulkvaart is ontstaan omdat de inspectie voor het opleiden van Rijkswaterstaatsinspecteurs ook in 2012 nog samenvarende inspecties heeft uitgevoerd.

Aan de hand van risico-inventarisaties is besloten om een aantal extra thema- inspecties in te lassen. Uiteindelijk zijn er acht in plaats van de geplande drie thema-inspecties uitgevoerd. Deze waren gericht op rondvaartboten, boord-boordoverslag, ontgassen van tankers, vaar- en rusttijden/bemanningssterkte, bunkerstations, veerboten, stabiliteit containervaart en de jaarlijkse Kreekrak-actie. De uitkomsten van de thema-inspecties ontgassen van tankers en de bemanningssterkte op schepen tijdens nachtelijke uren gaven aanleiding voor vervolgacties door de inspectie. Bij de thema-inspecties rondvaartboten bleek, onder andere, dat bijna 20% van de schepen niet over een geldig Certificaat van Onderzoek beschikt. Deze schepen zijn stilgelegd. Tijdens deze thema-inspecties zijn geen illegale vervoerders ontdekt.

Voor de inrichting en programmering van het toezicht op gemandateerde particuliere instellingen, zijn risico-inventarisaties opgesteld. Het toezicht op deze instellingen heeft in 2012 nog niet plaats kunnen vinden en start in 2013.

Bij het toezicht op de pleziervaart bleken 26 van de 106 geselecteerde bedrijven niet meer actief in de bouw of import van pleziervaartuigen. In vervolg op de uitgevoerde inspecties is bij zestien bedrijven (totaal 52 vaartuigen) een bestuurlijke maatregel getroffen (uit de handel genomen).

incidentmeldingen en ongevallenonderzoeken

incidentmeldingen en ongevallenonderzoek binnenvaart	planning	realisatie
piketmeldingen	100	95
ongevalonderzoeken	10	7

In 2012 ontving de inspectie 95 incidentmeldingen. In 88 gevallen betrof het meldingen waar de inspectie vervolgacties aan verbond waaronder rapportages, afloopcontroles en certificering. Van die 88 gevallen zijn er 56 afgehandeld in 2012. De afwikkeling van de resterende 32 gevallen vindt plaats in 2013.

In zeven gevallen was de inspectie betrokken bij een ongevallenonderzoek; een in eigen beheer en zes in samenwerking met de Onderzoeksraad voor de Veiligheid en/of de politie. Het aantal incidenten en ongevallen dat zich in de binnenvaart voordoet waarvan de inspectie geen melding heeft ontvangen, zou een ruimere inzet van de inspectie hierop rechtvaardigen. Echter vanwege de noodzakelijke keuze om wettelijke taken in ieder geval uit te voeren is relatief weinig geïnvesteerd in het vergaren van informatie over niet-gemelde incidenten en ongevallen en is slechts een deel van de werkelijke hoeveelheid incidenten en ongevallen onderzocht.

9. de zeevaart

Het veiligheidsbewustzijn in de koopvaardij ligt op een behoorlijk niveau en de naleving is op de meeste onderdelen goed te noemen.

De visserij staat bekend als een risicovolle sector. De bedrijfsrendementen staan onder druk door vangstbeperkende maatregelen. Bedrijven gaan daardoor op zoek naar mogelijkheden om goedkoper te kunnen exploiteren. In de visserijsector is het veiligheidsbewustzijn mede daardoor een punt van zorg.

Voor Caribisch Nederland werd in 2012 een normenkader ontwikkeld voor het certificeren van schepen groter dan 24 meter, die varen in het Caribisch gebied.

vergunningverlening

vergunningen zeevaart	planning	realisatie
koopvaardij	5.400	4.937
visserij	800	834
% afhandeling binnen norm	90	91

De afgifte van een aantal nieuwe certificaten, voortkomend uit internationale regelgeving, zorgde voor een stijging ten opzichte van 2011. Het aantal verstrekte zeebrieven bleef echter achter bij de prognose. Het resulterende totaal aantal afgegeven certificaten in de koopvaardij is uiteindelijk achtergebleven bij de prognose.

In 2012 is voor de visserij een normenkader voor de vergunningverlening ontwikkeld en er werd een nieuw inspectieproces geïntroduceerd. Daarnaast is gewerkt aan het beter stroomlijnen van de verwerking van pieken in het aantal aanvragen.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening koopvaardij	planning	realisatie
telefoon	4.000	4.544
e-mail/brief	700	386
dienstverlening visserij	planning	realisatie
telefoon	600	1.702
e-mail/brief	100	54

toezicht

toezicht zeevaart	planning	realisatie
koopvaardij		
convenanten	10	2
objectinspecties		
• vlaggenstaat:		
- Flag state control (FSC) inspecties Nederland	180	109
- HOI Nederlandse schepen	180	76
- overige objectinspecties vlaggenstaat	475	397

toezicht zeevaart	planning	realisatie
• havenstaat:		
- Port State Control (PSC) inspecties Nederland	1.510	1.522
- HOI buitenlandse schepen	1.200	1.442
- MARPOL annex VI	230	86
- overige objectinspecties havenstaat	50	46
administratiecontroles vlaggenstaat	20	15
toezicht op klassenbureaus en overige erkende organisaties	50	24
visserij		
objectinspecties	200	216
Caribisch Nederland		
FSC inspecties	10	3
PSC inspecties	220	220

Binnen de sector is weinig animo voor het afsluiten van handhavingsconvenanten, omdat er bij de sector twijfel bestaat over de voordelen ervan. Om dit meer onderbouwd inzichtelijk te maken is in 2012 gestart met de evaluatie van de bestaande twee convenanten.

Er zijn in 2012 minder vlaggenstaatsinspecties, minder 'overige objectinspecties vlaggenstaat' en minder onderzoeken in het kader van het toezicht op klassenbureaus en overige erkende organisaties uitgevoerd. Dit is veroorzaakt door de intensivering van het toezicht op de visserij. Ook bleek het noodzakelijk om extra capaciteit in te zetten op de vergunningverlening visserij.

Door het arbeidsintensieve karakter is de verwerking van de uitkomsten van het vlaggenstaattoezicht nog niet afgerond.

Het is niet altijd gelukt om binnen het beschikbare tijdframe bij iedere vlaggen- en havenstaat-inspectie ook de havenontvangstinstallatie van het schip te inspecteren.

In totaal werden er op 1.522 schepen varende onder buitenlandse vlag PSC-inspecties uitgevoerd. Dat is marginaal meer dan de internationaal opgelegde norm van 1.510 schepen. Het ging daarbij om 38 schepen met een hoog risico, 1.344 schepen met een laag en gemiddeld risico en 140 overige schepen. Van de schepen met een hoog risico werd 0% (norm < 5%) en van de schepen met een laag- en gemiddeld risico werd 6,4% (norm < 10%) gemist. De inspectie voldeed hiermee aan de internationaal afgesproken normen.

Bij 50% van de schepen werden 1 of meer onregelmatigheden of gebreken geconstateerd. Bij 37 schepen waren die gebreken zo ernstig dat het schip werd aangehouden. Zo'n aanhouding wordt pas opgeheven nadat de gebreken tot genoegen van de inspectie zijn hersteld. Op de 37 aangehouden schepen werden de volgende categorieën gebreken aangetroffen:

klassengerelateerd :	4
certificaten:	10
veiligheid:	17
constructie:	10
bemannig:	2
milieu (MARPOL):	14
security (ISM):	13
ARBO-eisen (ILO):	1
belading:	1
radio:	2

De EU-regelgeving bepaalt of een schip al dan niet aan een uitgebreide PSC-inspectie wordt onderworpen. Aan zo'n uitgebreide inspectie wordt zo mogelijk ook een milieu (MARPOL-annex IV)-onderzoek gekoppeld waarbij monsternamen en laboratoriumonderzoek plaatsvindt. Door de gewijzigde EU-regels hoeven minder uitgebreide inspecties uitgevoerd te worden. Daarnaast is gebleken dat veel van de uitgebreide inspecties plaats moesten vinden op schepen die op de boei lagen en waarbij geen monsters worden getrokken voor een MARPOL-annex IV-onderzoek. Gevolg is dat minder MARPOL-annex IV-onderzoeken uitgevoerd werden dan oorspronkelijk gepland.

Het toezicht op klassenbureaus en overige erkende instellingen bestaat uit het uitvoeren van audits. Van de 24 uitgevoerde audits hadden er zeven betrekking op werkwijzen, processen en het kwaliteitsmanagementsysteem en zeventien op de kwaliteit en de rechtmatigheid van de opgeleverde producten (bijv. certificaten)

Beoordeling van de naleving van veiligheidsvoorschriften aan boord van vissersschepen kan vanwege de aard van die voorschriften het best plaatsvinden terwijl het schip in gebruik is en de bemanning taken uitvoert. De inspectie voert daarom sinds 2010 varende inspecties uit. Daarbij wordt samengewerkt met de Kustwacht en het Korps Landelijke Politiediensten (vanaf 1 januari 2013 de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie) en wordt gebruik gemaakt van de schepen van deze organisaties.

In totaal werden 124 varende inspecties uitgevoerd. Bij 48 schepen waren geen bevindingen. Bij de overige schepen werden in totaal 79 gebreken of onregelmatigheden geconstateerd. Dat leidde tot vijf aanhoudingen, zeven processen verbaal en 39 waarschuwingen. In 43 gevallen werd een schip naar een veilige plaats gezonden.

Naast de varende inspecties vonden er 78 walinspecties plaats en werden 14 maal stabiliteitsherberekeningen uitgevoerd.

Na een verbetering van de algemene naleving in 2011 tot 51% is in 2012 die naleving in de visserij weer gedaald naar het niveau van 2010 (43%).

In Caribisch Nederland zijn in 2012 in totaal 220 schepen aan een PSC-inspectie onderworpen. Deze inspecties vallen onder het regime van het Caribean MOU on Port State Control dat grote overeenkomst vertoont met het Paris MOU-regime. Bij de specifieke Caribische vaart zijn er verschillen die te maken hebben met de gehanteerde regelgeving en de plaatselijke omstandigheden.

Van de 220 geïnspecteerde schepen kregen er 114 een 'initial'-inspectie, 106 een 'more detailed'-inspectie, zeven een 'overriding priority'-inspectie en werden dertien schepen aangehouden.

incidentafhandeling en onderzoek

ongevallenonderzoek zeevaart	planning	realisatie
meldingen en administratieve onderzoeken, waaronder:	250	232
• aangedragen bij tuchtcollege	10	4
• eigen onderzoeken	3	5
• onderzoeken vlaggenstaat/havenstaat	40	37
ondersteunend onderzoek door KLPD	7	-

In 2012 is de inspectie acht eigen ongevalonderzoeken gestart. Daarvan konden er drie in 2012 afgerond worden. De afronding van de overige vijf onderzoeken vindt plaats in 2013. Verder werden in 2012 nog twee eigen onderzoeken afgerond die in 2011 waren gestart.

bestuurlijke boetes

Het boetebureau binnen het domein Scheepvaart verzorgt voor de gehele inspectie - al dan niet in samenwerking met andere inspectiediensten – de afwikkeling van bestuurlijke boeterapporten. Onderstaand het overzicht van de in 2012 verwerkte boeterapporten:

Wet	aantal verwerkte boeterapporten	aantal boete-beschikkingen	verwerkte rapporten zonder boete	opgelegde boetes [€]
Arbeidstijdenbesluit vervoer	3.588	3.337	251	3.414.830
Arbeidstijdenwet	3	2	1	44.000
Binnenvaartwet	434	398	36	276.645
Luchthavenverkeersbesluit Schiphol	1	1	0	15.000
Scheepsafvalstoffenbesluit	6	4	2	2.000
Spoorwegwet	3	3	0	90.000
totaal	4.035	3.745	290	3.842.475

10. de luchtvaart

De veiligheidsstandaard in de luchtvaart is hoog: een slachtoffer per 1,52 miljoen vluchten. In 2012 zijn er wereldwijd 407 mensen omgekomen bij vliegtuigongevallen. Het lage aantal slachtoffers is te verklaren uit het feit dat alle betrokkenen in de keten een groot veiligheidsbewustzijn vertonen en hun verantwoordelijkheid nemen om de risico's te managen. Veiligheidsmanagement speelt in de luchtvaart een cruciale rol.

In Nederland vielen in 2012 geen doden of zwaar gewonden in de commerciële luchtvaart. In de general aviation vonden bij 35 serious incidents 29 ongevallen plaats waarbij vijf doden en acht zwaargewonden vielen. Ten opzichte van vorig jaar is sprake van een aanzienlijke toename van het aantal serious incidents en ongevallen in de general aviation. Voor de Onderzoeksraad Voor de Veiligheid (OVV) is dat aanleiding geweest vaart is ndaard is een onderzoek te starten. De inspectie verleent hier medewerking aan.

Binnen Europa wordt hard gewerkt om regelgeving in de luchtvaart eenduidig te maken. Ook de komende jaren zal dit proces doorgaan. De omzetting naar EU-regelgeving vraagt de nodige inspanning van de inspectie en sectorpartijen.

Op 4 april 2012 zijn de EU-Verordeningen 1178 en 290 (Air Crew Licensing) van kracht geworden. In 2012 is gestart met de implementatie van deze nieuwe regelgeving die doorloopt in 2013.

Door de gewijzigde regelgeving verandert het werk van de inspectie. Er is meer werk op het gebied van zweefvliegtuigen en ongemotoriseerd vliegen en er zijn stringenter eisen op examengebied gekomen. De inspectie verwacht minder werk op het gebied van de medische keuringen. Ook gaat het verlengen van certificaten door de nieuwe regels vervallen.

vergunningverlening

aantal vergunningen luchtvaart	planning	realisatie
vergunningen luchtvaart	15.000	5.841
% verleend binnen de norm	90	80

In het geplande aantal vergunningen zijn tevens de circa 9.500 brevetten die door KIWA in mandaat worden verleend betrokken. De inspectie zelf verleent jaarlijks circa 6.000 vergunningen.

De score van 80% verleend binnen de normtijd voor afhandeling is relatief laag. De vertraagde afgifte is vooral terug te vinden bij de categorieën AOC 's, erkenningen en simulatoren. De belangrijkste oorzaak is gebrek aan voldoende capaciteit.

handhaving

dienstverlening

dienstverlening luchtvaart	planning	realisatie
telefoon	6.000	5.354
e-mail/brief	2.100	1.736

De meest gestelde vragen die de inspectie ontving gingen over de inschrijvingen in het luchtvaartuig-register (908), Denied Boarding Compensation (vertragingen, 223), medische kwesties waaronder keuringen (521) en brevetten (442).

passagiersrechten luchtvaart	planning	realisatie
aantal klachten	2.500	2.600
% binnen behandelnorm	95	99

Het aantal klachten is in 2012 licht gedaald t.o.v. 2011 (2601 resp. 2923 klachten). De inspectie stelde vast dat de luchtvaartmaatschappijen de compensatieregeling na de uitspraak van het Europese Hof op 23 oktober 2012 goed naleven. De inspectie heeft op basis van de beschikbare informatie ook geen aanleiding om aan te nemen dat de luchtvaartmaatschappijen onder de betaling van de compensatieregeling proberen uit te komen door meer dan voorheen een beroep te doen op de uitzonderingsbepaling bij buitengewone omstandigheden. Ook de verzoeken die na de Hofuitspraak zijn ingediend en betrekking hebben op situaties voor de uitspraak worden conform de regeling door de luchtvaartmaatschappijen afgehandeld.

De inspectie gaf 11 waarschuwingen af en voerde 2 bestuurlijke gesprekken. De luchtvaartmaatschappijen herstelden 8 overtredingen; 5 overtredingen zijn nog niet hersteld.

toezicht

toezicht luchtvaart	planning	realisatie
audits		
• luchtvaartbedrijven	321	243
• service providers (luchthavens en luchtruim)	24	34
objectinspecties		
• luchtvaartbedrijven	208	152
• service providers	289	265
• luchtvaartuigen SAFA	351	378
• luchtvaartuigen overig en DBC	132	152
thema inspecties	3	3
aantal convenanten		
• luchtvaartbedrijven	12	5
• serviceproviders	6	5
• historische luchtvaart	1	0
• general aviation	1	2

Door capaciteitsgebrek en een grotere inzet in de bijdrage aan de vergunningverlening zijn minder audits uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland. Het, op onderdelen, lagere aantal objectinspecties is eveneens te wijten aan capaciteitsgebrek.

Het aantal audits bij serviceproviders is daarentegen hoger vanwege een tiental audits in het Caribisch gebied die eerder niet waren voorzien.

Er konden in 2012 duidelijk minder convenanten afgesloten worden dan gepland. De inspectie heeft in 2012 één convenant ingetrokken vanwege tegenvallende prestaties van de ondertoezichtstaande.

kwaleiteitsrisico bedrijven	planning	realisatie
% technische bedrijven < 40	88	92
% technische bedrijven < 50	97	99
% operationele bedrijven < 40	85	68
% operationele bedrijven < 50	95	79
% luchthavens < 40	85	100
% luchthavens < 50	95	100

gemiddelde risicoscore bedrijven	planning	realisatie
technische bedrijven	30	26
operationele bedrijven	34	36
luchthavens	30	23

De kwaliteitsrisico's blijken bij de operationele bedrijven (medische keuringsinstellingen, AOC-houders en vliegscholen) relatief het grootst te zijn. Dit is voornamelijk veroorzaakt door een aantal AOC-houders en vliegscholen. De inspectie intensiverde het toezicht op deze bedrijven en startte met bestuurlijke gesprekken op directieniveau.

Met bedrijven met een relatief lage risicoclassificatie wil de inspectie een handavingsconvenant afsluiten. Tot eind 2012 zijn er in totaal twaalf convenanten afgesloten; de inspectie wil het aantal convenanten verder verhogen. De inspectie blijft wel reality checks uitvoeren bij bedrijven waarmee een handavingsconvenant is afgesloten.

incidentafhandeling en onderzoek

Onderdeel van de inspectie is het Analysebureau Luchtvaartvoorvallen (ABL). Het ABL registreert, codeert en analyseert meldingen van voorvallen uit de burgerluchtvaart. In 2012 ontving het ABL 12.000 meldingen, het hoogste aantal sinds de oprichting van het ABL in 2007. Het hoge aantal meldingen komt voor een groot deel voort uit een toename van het aantal partijen dat meldt en een betere afstemming met melders over het soort meldingen dat gedaan moeten worden. Daarnaast ontvangt het ABL sinds 2012 de meldingen van een aantal soorten risico's (airspace infringements, runway incursion, vogelaanvaringen en laseraanstralingen) die optreden in het militaire luchtruim. ABL heeft nu een totaaloverzicht van deze risico's in Nederland en publiceert hierover in nieuwsbrieven. In 2012 is een nieuwsbrief uitgebracht over airspace infringements.

Naast het monitoren van bestaande risicogebieden, signaleert en identificeert het ABL mogelijk nieuwe risicogebieden. Het ABL heeft eerder een lijst van verschillende indicatoren ontwikkeld op het gebied van luchthavens/ luchtruim, techniek en operaties. Deze indicatoren zijn besproken tijdens een overleg met de sector, het zogeheten ABL+. Het ABL+ bestaat uit luchtvaartdeskundigen die samen met ABL- medewerkers trends in het verloop van indicatoren interpreteren en vaststellen of er sprake is van een veiligheidsrisico. Het symposium dat voor 2012 gepland stond, werd verplaatst naar maart 2013.

Bij het doen van meldingen gaat het ABL uit van de Just Culturegedachte. Bij Just Culture is het uitgangspunt dat informatie uit meldingen primair wordt gebruikt om veiligheidsgebieden te identificeren en niet om schuldigen aan te wijzen. Alleen in geval de melding laat zien dat er vermoedelijk sprake is geweest van opzet of grove nalatigheid kan een strafrechtelijk traject volgen. In 2012 heeft geen enkele melding geleid tot een strafrechtelijke veroordeling.

Voor Just Culture is vertrouwen tussen partijen belangrijk. Om dit vertrouwen op het hoogste niveau te garanderen is in 2010 het casusoverleg opgezet waarin het ABL, de meldende partijen en het OM concrete casussen van meldingen bespreken om een gedeeld beeld te hebben over de grens tussen opzet en grove nalatigheid. In 2012 hebben vier casusoverleggen plaatsgevonden en is het vertrouwen tussen de partijen verder gegroeid.

11. de bedrijfsvoering

Dit jaarverslag is het publicitaire jaarverslag van de inspectie. De uitgebreidere jaarrekening en de toelichting daarop is onderdeel van het financieel jaarverslag van het ministerie van Infrastructuur en Milieu over 2012, conform de voorschriften voor baten-lastendiensten.

personeel en organisatie

bezetting

bezetting (per 31-12-2012) in fte	planning	realisatie
inspectie	1.207	1.120

In de begroting 2013 van IenM is voor 2012 ten gevolgen van taakwijzigingen een bezetting opgenomen van 1149 fte. Door een intensieve campagne gericht op mobiliteit van het personeel heeft de inspectie in 2012 een hoge uitstroom van personeel gekend. Op een aantal plaatsen heeft dat tot tijdelijke knelpunten in de uitvoering van de primaire taken geleid. Door interne verschuivingen, soms samen met om- en bijscholing heeft de inspectie de meeste knelpunten aangepakt en beheersbaar gemaakt. De fusie aan het begin van 2012 betekende voor 41 medewerkers dat zij herplaatsingskandidaat werden als gevolg van taakafstoting en dubbelfuncties. Door de intensieve en persoonlijke begeleiding door de inspectie hebben 34 medewerkers in 2012 een nieuwe baan gevonden hetzij binnen de inspectie hetzij daarbuiten.

ziekteverzuim

ziekteverzuim	planning	realisatie
inspectie	<4%	5,1%

In 2012 was het verzuimpercentage van de inspectie 5,1%. Uitgaande van het verzuimpercentage over 2011 van de voormalig VROM-Inspectie en de Inspectie Verkeer en Waterstaat kan een licht stijgend verzuim geconstateerd worden. Bij de interpretatie van het verzuimcijfer over 2012 speelt mee dat er in het afgelopen jaar sprake is geweest van een sterke daling van het personeelsbestand. Het verzuimpercentage wordt vooral bepaald door langdurig zieke medewerkers. De uitstroom van langdurig verzuimende medewerkers is niet evenredig aan de totale uitstroom. Bij een middeling over een kleiner personeelsbestand ontstaat direct een evenredige hoger verzuimpercentage vanwege langdurig verzuim.

opleiding

In 2012 is organisatiebreed aandacht besteed aan het begrip vakmanschap. Zo hebben alle inspecteurs deelgenomen aan workshops over vakmanschap en volgden alle managers de vier managementdagen en managementconferenties over dit onderwerp. In vakgroepen concentreert de inspectie specifieke kennisontwikkeling en kennisdeling. In 2012 is een start gemaakt met de leergang voor vakgroepcoördinatoren.

De inspectie besteedde ruim 1,5% van de totale loonsom aan opleidingen.

procesontwerp en ict

In 2012 is de uitvoering van het Informatieplan van de inspectie ter hand genomen. Aan de basis hiervan ligt een visie op een eenduidige inrichting en uitvoering van de werkprocessen (uniformering van de processen). In 2012 zijn uniforme procesontwerpen afgerond in het hart van de organisatie: toezicht, meldingen, incidentafhandeling en beleidsadvisering. Ook zijn de bedrijfsvoeringseisen die aan deze processen zijn verbonden vastgesteld. De rest van de primaire bedrijfsprocessen volgt in 2013.

De ICT die deze uniforme processen gaat ondersteunen bestaat uit een beperkt aantal generieke bouwstenen. Uitgangspunt is hier dat elke primaire functie (bijvoorbeeld toezicht, vergunningverlening) in principe door één ICT-systeem wordt ondersteund. De (door)ontwikkeling van deze bouwstenen is in 2012 gestart. Eind 2012 is ervoor gekozen de ICT-systemen die nodig zijn voor het primaire proces niet langer onder te brengen bij het Shared Service Centre van BZK maar over te stappen naar de Dienst ICT Uitvoering (DICTU) van EZ. Dit past in de gewenste rijksbrede aanpak van de ICT-ondersteuning van de inspecties.

Naast de processen en de systemen zijn voor de inspectie eenduidige en betrouwbare data van groot belang. Hiervoor is in 2012 het project BPOV-register gestart. Dit register gaat alle voor de inspectie relevante gegevens van bedrijven, personen, objecten en vergunningen bevatten. Er worden koppelingen gemaakt met de basisregistraties waaronder die van Kamer van Koophandel, het Kadaster en het Gemeentelijke Basisregister.

De verandering van het werk vindt plaats in de domeinen. In elk domein worden uniforme processen, generieke bouwstenen en eenduidige data in een integrale aanpak geïmplementeerd. Dit wordt de wasstraataanpak genoemd. In 2012 zijn vijf wasstraten gestart: bodemtoezicht, toezicht legionella, defensietoezicht, toezicht nucleaire installaties en toezicht koopvaardij (vlaggenstaat).

tarieven

Uitgangspunt van het kabinetsbeleid is dat de Rijksoverheid, voor het verlenen van diensten aan derden, zoveel mogelijk kostendekkende tarieven in rekening brengt. De tarieven die de inspectie tot nu toe hanteert zijn nog niet kostendekkend. In verband met het economisch ongunstige klimaat hebben de bewindslieden van IenM in december besloten de tarieven per 1 januari 2013 alleen aan te passen met de prijsbijstelling voor 2012, te weten 2,25 %. Met deze aanpassing wordt voor wat betreft de inspectie afgezien van een reële tariefstijging om te komen tot een hogere kostendekkingsgraad van de tarieven.

toezicht op KIWA N.V.

De inspectie heeft een toezichtplan voor het toezicht op Kiwa N.V. opgesteld en in december een begin gemaakt met de uitvoering van dit plan. De aandacht is daarbij, onder meer, gericht op de continuïteit van de bedrijfsvoering, het kwaliteitsmanagement, de fraudebestrijding, het proces van de vertaling wet- en regelgeving in de vergunningverlenende taken en de informatiebeveiliging.

kwaliteitsmanagement

De inspectie werkte in 2012 verder aan het implementeren van kwaliteitmanagementsystemen (KMS) per domein. Het domein Luchtvaart werkt al conform ISO9001. In de domeinen Scheepvaart en Water, Bodem en Bouwen is gestart met het opzetten van een KMS. Verder beschikken de managementteams van alle domeinen sinds begin 2012 over een scorecard van hun domein die aansluit bij de balanced scorecard van het directieteam.

Naar aanleiding van een audit op de klachtenprocedure gaat de inspectie de procedure aanpassen en een centrale registratie implementeren.

Een audit op de light (< € 15.000) inkopen toonde aan dat dit in veel onderdelen van de inspectie verbetering behoeft. Er worden maatregelen getroffen waarbij gelijktijdig rekening wordt gehouden met de toekomstige overdracht van inkooptaken naar de Shared Service Organisatie van het departement.

bezwaar en beroep

domein	ingediende bezwaarschriften	afgehandelde bezwaarschriften	ingediende beroepen
risicovolle bedrijven	18	16	
risicovolle stoffen en producten			
rail- en wegvervoer	107	82	18
scheepvaart	79	71	5
luchtvaart	680	1.738	130
totaal	884	1.907	153

Opnieuw werden er in de luchtvaart weer een groot aantal bezwaarschriften op het gebied van Denied Boarding Compensation ingediend. Het aantal afgehandelde bezwaarschriften bij luchtvaart overtreft het aantal ingekomen bezwaarschriften omdat achterstanden uit 2011 voor een groot deel werden weggewerkt. Daarnaast trokken naar aanleiding van een gerechtelijke uitspraak in oktober 2012 de betrokken luchtvaartmaatschappijen 943 bezwaarzaken in.

Het aantal beroepszaken is in 2012 meer dan verdubbeld ten opzicht van 2011.

klachten en overige zaken

De inspectie ontving 53 klachten over haar optreden:

- rail- en wegvervoer: 15
- luchtvaart: 8
- scheepvaart: 28
- risicovolle stoffen en producten 2

De klachten werden voor 75% binnen de norm voor de afhandelingstermijn afgehandeld.

Daarnaast werden 64 Wob-verzoeken ingediend die vrijwel alle binnen de wettelijke termijn werden afgehandeld.

De inspectie stelde in 64 gevallen een ondertoezichtstaande in gebreke op grond van de Wet Dwangsom. In zeventien gevallen leidde dit tot uitbetaling. In totaal betrof het een bedrag van € 20.862.

financiën

financieel beheer

Het financieel beheer heeft in 2012 onder zware druk gestaan. De fusie tussen twee partners met verschillende administratieve systemen en stelsels en de personele wisselingen bij de administratie hebben tot aanzienlijke problemen geleid. Niet alle problemen konden met maatregelen direct worden opgelost. Daarom is de inspectie een proces gestart om voor met name de opbrengsten en inkoopproces structurele verbeteringen door te voeren.

De inspectie zet deze maatregelen door in 2013 en heeft ze verankerd in de interne managementcontracten. Hierdoor verwacht de inspectie het financieel beheer in 2013 structureel te verbeteren. Naar verwachting zal dit er niet toe leiden dat al over 2013 de onvolkomenheid kan worden opgeheven.

Met een score van 92% van de facturen binnen dertig dagen betaald voldeed de inspectie in 2012 aan de rijksbrede norm van minimaal 90%.

financieel overzicht

staat van baten en lasten inspectie per 31 december 2012		
	oorspronkelijk vastgestelde begroting	realisatie
baten		
omzet moederdepartement	145.251	147.822
omzet overige departementen	0	417
omzet derden	6.046	8.334
rentebaten	0	231
vrijval voorzieningen	0	1.674
bijzondere baten	0	414
totaal baten	151.297	158.892
lasten		
apparaatskosten	148.097	136.672
• personele kosten	94.744	99.532
• materiële kosten	53.353	37.140
afschrijvingskosten	2.900	2.673
• immaterieel	1.500	1.544
• materieel	1.400	1.129
overige lasten	300	11.604
• dotaties voorzieningen	0	10.442
• rentelasten	300	21
• bijzondere lasten	0	1.141
totaal lasten	151.297	150.949
saldo van baten en lasten		7.942

baten

omzet moederdepartement

De opbrengst moederdepartement betreft de omzet uit hoofde van activiteiten die de inspectie verricht voor het moederdepartement.

De oorspronkelijk geplande bijdrage van de departementen over 2012 wijkt af van de betaalde bijdrage doordat er middelen, die in voorgaande jaren op de balans zijn gereserveerd, in 2012 zijn gerealiseerd en omdat ontvangen middelen in 2012 slechts beperkt in 2012 zijn aangesproken en gereserveerd zijn voor 2013. Daarnaast hebben er een groot aantal mutaties per Voor- en Najaarsnota plaatsgevonden. De belangrijkste mutaties zijn het gevolg van de ontvlechting van het voormalige VROM en de fusie tussen de IVW en de VI. Deze mutaties hebben alle plaatsgevonden na de indiening van de oorspronkelijke begroting.

omzet derden

De omzet derden is de aan de afnemers van het product 'vergunningen' in rekening gebrachte tarieven. Het verschil tussen begroting en realisatie is grotendeels te verklaren door de latere overdracht van vergunningverlenende taken aan de klassenbureaus in het domein Scheepvaart. De realisatiecijfers over 2012 zijn hierdoor wel hoger dan begroot.

Een tweede reden is de, ondanks de economische crisis, meevallende hoeveelheid aanvragen waardoor over de gehele linie de opbrengst derden hoger is uitgevallen dan waar rekening mee was gehouden.

rentebaten

De rentebaten zijn hoger dan geraamd door de hogere stand van de liquide middelen.

bijzondere baten

Betreft boekwinst op de verkoop van activa (restwaarde vervangen wagenpark).

lasten

personele kosten

De gerealiseerde personele kosten wijken af van de begroting als gevolg van de hierboven genoemde begrotingsmutaties.

materiële kosten

De materiële kosten zijn lager dan begroot. De post uitbesteding is de afgelopen jaren flink gedaald. Door vertraging in de ict-projecten zijn de kosten op materieel gebied ruim achtergebleven. Op zowel facilitair (€ 1 mln.) als op ict-terrein (€ 5 mln.) zijn structurele besparingen gerealiseerd.

rentelasten

De rentelasten hebben grotendeels betrekking op de afgesloten leningen. Deze lasten zijn lager dan begroot omdat er bij de begroting vanuit werd gegaan dat er voorgaande jaren meer geleend zou worden voor investeringen in het wagenpark en in ict-systemen.

afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten betreffen het wagenpark en geactiveerde projecten uit het Informatieplan. De afwijkingen zijn te verklaren door de deels vertraagde vervanging van het wagenpark.

bijzondere lasten

Hieronder vallen de versnelde afschrijvingen op zelfontwikkelde software als gevolg van een stelselwijziging waardoor zelfontwikkelde software niet meer geactiveerd wordt. Tevens moest er een auto worden vervangen die nog een resterende boekwaarde had.

De Auditdienst Rijk heeft op 15 maart 2013 een goedkeurende controleverklaring afgegeven bij de interne jaarrekening 2012 van de inspectie.

12. Caribisch Nederland

Het afgelopen jaar heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu langs twee lijnen invulling geven aan zijn programma voor Caribisch Nederland. De eerste lijn behelst het op orde krijgen van drie basisvoorzieningen: drinkwater, afvalwaterzuivering en afvalverwerking. Daarbij gaat het om eenmalige investeringen, zoals de aansluitkosten op de in aanbouw zijn de rioolwaterzuiveringsinstallatie en het ondersteunen van de organisatie van de exploitatie. In 2012 is een start gemaakt met het aansluiten van woningen en hotels op de rioolwaterzuiveringsinstallatie. Er is verder invulling gegeven aan de samenwerking om de afvalverwerking en drinkwatervoorzieningen op een hoger niveau te krijgen.

De tweede lijn betreft het realiseren van internationale verplichtingen die op veiligheid betrekking hebben. Het gaat met name om de luchthavens (ICAO) en de havenontvangstinstallaties (IMO) op de eilanden. Voor de luchthavens van Saba en Sint Eustatius zijn in 2012 masterplannen ontwikkeld en afgerond. Samen met het al beschikbare masterplan van de luchthaven van Bonaire zijn de voorbereidende werkzaamheden voor de uitvoering van deze drie plannen begonnen; voor Bonaire is dit de uitvoering van fase twee. Ook zijn alle overige werkzaamheden behorende bij fase één van de renovatie van de luchthaven van Bonaire nagenoeg afgerond. Er zijn afspraken gemaakt over het opzetten van havenontvangstinstallaties.

In 2012 is vooral aandacht besteed aan het verbeteren van een crisismanagementorganisatie. Rijkswaterstaat werkt samen met de drie eilandbesturen aan het inrichten van een crisismanagementorganisatie ten behoeve van de veiligheid van de inwoners bij grote rampen en grote ongevallen.

In de versterking van de vergunningverlening werden vooral stappen gezet bij de vergunningverlening van zware inrichtingen. In het kader van de handhaving was de inzet vooral gericht op het inspecteren van schepen, luchtvaartoperators, luchtverkeersleiding en luchthavens.

